

בס"ד

מבוא וסיכום למאמר השבועי העולמי מהספר הקדוש

אמרי מנחם

פרשת שלח

והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו מרמה חלה לה' -
מעיקרי עבודת האדם הוא להעלות את הגשמיות,
ולהפוך את החומר לצורה, שיהיה הכל להשי"ת

ר'קראת שבת לכו ונלכד

אלתאמין בעצמך עד יום מותך -

מה גרם ליוחנן כהן גדול ששימש שמונים שנה
בכהונה גדולה ולבסוף נעשה צדוקי, ומה יש לנו
ללמוד מכל זה.

שנה ח - גליון שלב - פרשת שלח תשפ"ו

- ד.....מבוא המאמר.
- ו.....תוכן המאמר.
- ז.....אמרי מנחם.
- ט.....סיכום המאמר.
- י.....הוראה למעשה בעבודת ה'.
- יא.....לקראת שבת פרשת שלח לכו ונלכה.

לוח סדר הלימוד בחודש סיון:

חג השבועות אות ז.

הנושא: עיקר קבלת התורה היא יגיעת התורה, ולחדש בה חידושים, אבל אי אפשר לזה בלי תיקון המדות, והעצה לזה לעסוק בכל יום בספרי רבו"ק לכה"פ כחצי שעה.

פרשת נשא אות טז.

הנושא: בשבת שלאחר היו"ט הנקרא 'שבת שוהל פיהערן' עושים את הכלי לאחר קבלת התורה להחזקת התורה.

פרשת בהעלותך אות ג.

הנושא: להאיר מתוך חשיכה - את אור התורה הצפונה בלב כל אחד מישראל שהוא עצם התורה וזה הוא ענין אהבת ריעים.

פרשת שלח אות י.

הנושא: 'בבואכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה' - מעיקרי עבודת האדם הוא להעלות את הגשמיות לרוחניות, ולהפוך את החומר לצורה, שיהיה הכל להשי"ת.

פרשת קרח אות א.

הנושא: 'וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך' - תלמידי חכמים בכח התורה שהיא שכל אלקי, הנם מרביים השלום והאחדות שהם מדריגה אלקית, ובזה בונים העולם.

לעשות רצון צדיק הלימוד השבועי העולמי

בשעה"ק

אמרי מנחם

...~*~*~...

"בעהט איך למעשה יעדער איינער פון אונז זאל נעמען כאטש איינמאל א וואך קובע זיין א שיעור און דעם ספר..." (בקשתי שכל אחד מאתנו יקבע שיעור ללמוד בזה הספר לכל הפחות פעם אחת בשבוע).

מתוך דא"ח מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
במעמד סיום השלמת הספר - י"ז אדר תשע"ז

...~*~*~...

ברצוני לבקש, כאשר לאחרונה הושלמה הדפסת ספרו של כ"ק אאמו"ר זצלה"ה זי"ע, ספר הק' אמרי מנחם, ומפרסמים בכל שבוע מאמר אחד "א לייכטער שטיקל ש'העולם' לומד בצוותא חדא, אבקש בזאת מה'עולם' כאן שיצטרפו ללימוד זה, וזה יהיה לנחת רוח לאאמו"ר זצלה"ה שהיתה בקשתו להדפיס את הספר כדי "אז יודן זאלן לערנען אין דעם" "און דאס וועט זיין אונזער התחברות והתקשרות וייטער".

דברי פרידה מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
במו"צ התאחדות בארה"ב, סיון תשע"ז

יו"ל לעידוד הלימוד השבועי העולמי שנתקן
בהוראתו ובהדרכתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לתגובות והערות ולהצטרפות לרשימת התפוצה

imreimenachem@gmail.com

כמו"כ ניתן להשתתף בהוצאות הגיליונות הבאים

עיצוב ועימוד: 0548538799

קו השיעורים

"הכנה לשיבת קודש"

עם המשפיע הגה"ח יוסף צבי רכניצר שליט"א
כותב וטורד הקונטרס

0733-025-063

מאורה"ב: 718-750-47-67

קו השיעורים

"הכנה לשיבת קודש"

עם המשפיע

הגה"ח ר' יוסף צבי רכניצר שליט"א

כותב ועורך הקונטרס

בארה"ק: 0733-025-063

בארה"ב: 718-178-19-56

סדר חדש במערכת

שלוחה 1 - השיעור השבועי

שלוחה 2 - שיעורים קודמים

מסודרים לפי פרשיות התורה

לרומם הנפשות ולעורר הלבבות

להתחבר לקדושת השבת

מתוך התכוננות בפרשת השבוע

מבוא המאמר

וידבר אלי לאמור זה השולחן אשר לפני ה'

"מעיקרי עבודת האדם הוא להעלות את הגשמיות לרוחניות, ולהפוך את החומר לצורה, שיהיה הכל להשי"ת", כך פותח רבינו זי"ע את המאמר אודות קדושת האכילה וכל עניני הגשמיות, אשר כפי המבואר בספרי החסידות (תולדות פ' תזריע אות ג ועוד הרבה ספה"ק) שקדושת המאכל היא ראש לכל הקדושות. בענין ההתקדשות והעלאת כל עניני הגשמיים לעבודת השי"ת האריכו בזה כל הספרים הקדושים, מן התורה והגמרא ובמדרשות וזוה"ק וספרי יראה וחסידות, כולם כאחד מרבים לדבר ולהזהיר על ענין זה עד מאד, וכמו שאמרו חז"ל (פרק הריאה) איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויין בה' בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך. והשל"ה הקדוש כתב (שער האותיות אות ק) וזל"ק: הכלל העולה, שבעת האוכל יהיה לבו של אדם רבוק בהשי"ת יותר מכל היום, וזה בנה אב: 'יחזו את האלקים ויאכלו וישתו'. ביאורו שהיו מתבוננים ורואים הכבוד בלב בעור שהיו אוכלים ושותים. ובפרשת תרומה אות ד מביא רבינו מהמהר"ל זי"ע "אין לך דבר שמקרב את האדם אל השם יותר מכאשר האדם פורש מן הגשמי, כי החומר הוא מסך המבדיל בין השי"ת ובין האדם הגשמי, וכאשר גובר על הגשמי ודבק בשכלי, אז אין כאן מסך מבדיל כלל" עיי"ש, וע"י זה מבטל את הרע שהוא הסטרא אחרא הצוררים אותו, ככתוב לא יגורך רע.

וכן הוא דברי רבינו כאן במאמרו:

...אף בשעה שעוסק בעניני גשמיות, כאכילה ושתייה וכיו"ב, תהיה כל מחשבתו שבכח האכילה

והשתיה יהיה ביכולתו ללמוד תורת השי"ת ולעבוד עבודתו ית', ובזה מרומם הכל להשי"ת, כדברי דודי הקדוש מרן ארמו"ר בעל ישמח ישראל זי"ע 'השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם' - לרומם את הארץ לבחינת שמים. בפרשת לך לך אות ב כותב על זה רבינו: ומזה מוסר השכל לכל איש לחזק עצמו במדה זו, להתפלל ולהשתדל בעניני הגשם רק לצורך עבודת השי"ת, בבחי' אל הארץ אשר אראך, שיהיה רק אמצעי לתורה ומצוות, ואל יאמר האדם מי אנכי שאעבוד את השי"ת במדריגה זו, כי כבר כתב הרמב"ם ז"ל (תשובה ה, ב) שאין הדבר כן אלא כל אדם ראוי להיות צדיק כמשה רבינו ע"ה, ובוודאי יוכל לבוא למדריגה זו, וצריך שיהיה על כל פנים חפצו ורצונו ומשאת נפשו לבוא לזה.

ענין זה נפוץ מאד בתורת רבינו זי"ע (למעלה משלושים פעם!), כי הוא אחד מעיקרי העיקרים בעבודת ה' ורבינו נותן כאן פירוש עמוק מאד בזה: "כי זה כל האדם, היותו עצם התורה, כדאיתא ישראל נוטריקון י'ש ש'ישים ר'יבוא א'ותיות ל'תורה, והתורה היא שכלית, מעל כל הגשם ועולם הזה". כלומר, כמו שכל אחד מבין שהתורה היא דבר רוחני ואין לה שייכות כלל לעניני גשם וחומר, כך האדם שהוא עצם התורה צריך להתעלות ולהתרומם מכל עניני ארציות וגשמיות. אבל אין הכוונה שלא להתעסק בעניני גשמיות מכל וכל, שאין זה רצון הבוית"ש, אלא 'הארץ נתן לבני אדם' - שיתעסקו בהם ויעלו אותם לבחינת שמים. וכל זה מרומז בפסוק: והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה' - לרומם את כל צרכי הגשמיות להשי"ת.

בחלקו השני של המאמר מוסיף רבינו לבאר עוד על דרך העבודה את הפסוק השני: 'ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה'. שפסוק זה הוא עצה נאמנה לקיים מה שנאמר בפסוק הראשון: ...ומי שמקדש ומטהר עצמו מתחילת היום בתורה ותפילה, ילך בדרך הטוב כל היום כולו, ויסיים היום בתורה ותפילה, וילך לישון מתוך תורה ותפילה, ואז יקץ בטוב. ובכח זה זוכה שלא יוכל השטן לשלוט בו...

במאמר לקראת שבת הרחבנו את עיקרי תוכן המאמר, וקישור הדברים לעיקרי האמונה בכל ובעיקר הראשון והאחרון בפרט, שהם תלויים ועומדים כפי ערך קדושת האדם בצרכיו הגשמיים

רבינו זי"ע חותם את מאמרו ברמז נאה כדרכו בקודש: כי 'לחם' בגימטריא ג' פעמים שם הוי' ב"ה, ולחם במילואו עולה כמספר 'רחמים רב חסד', להורות כי אם אכילת הלחם הוא לשם ה', לצורך עבודת השי"ת, זוכה על ידי כן לרחמים גמורים ולרב חסד אכי"ר.

תוכן המאמר

- מביא את הפסוקים: והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה'. ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה וגו'. ומפרש את ראשית הכתוב: 'והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה' על דרך עבודת ה', לענין להתקדש בקדושת האכילה וכל שאר עניני גשמיות הנצרכות לאדם, על ידי שיעלה אותם לבחינת שמים - שיהיה הכל להשי"ת, שגם בשעה שעוסק בעניני גשמיות, כאכילה ושתיה וכיו"ב, תהיה כל מחשבתו שבכח האכילה והשתיה יהיה ביכולתו ללמוד תורת השי"ת ולעבוד עבודתו ית', ובזה מרומם את הכל להשי"ת.
- ועל דרך זה ממשיך לבאר את הכתוב השני: 'ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה', חלה הוא האדם, שהוא עיסת וחלת העולם שהוא צריך לרומם עצמו מעל כל העולם והגשם, כי זה כל האדם, היותו עצם התורה, כדאיתא במגלה עמוקות ישראל נוטריקון י"ש שישים ריבוא א'ותיות ל'תורה, וכמו שהתורה היא שכלית ורוחנית, מעל כל הגשם ועולם הזה, כך צריך האדם להתקדש ולהתעלות ולקדש את כל עניני הגשם לעבודת השי"ת.
- ומוסיף עוד בענין זה: כי ביותר יש לרומם ולקדש את ראשית היום, וזה מרומם גם בפסוק: 'ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה', עריסותיכם לשון מיטה ועריסה, שהאדם שהוא חלתו של עולם כאשר קם ממטתו, ראשית דרכו יהיה להתרומם בדרכי השי"ת, שתיכף אחרי נטילת ידים שחרית יעסוק בתורתו ועבודתו ית"ש, שאז יהיה ממילא כל היום בקדושה, דגופא בתר רישא אזיל.
- ומביא אסמכתא לזה, מדברי הרה"ק הרבי רבי זושא זי"ע פירש את הכתוב 'יתיבב על דרך לא טוב רע לא ימאס', מי שיורד ממטתו בלא נטילה, רע לא ימאס כל היום כולו. והרי מדה טובה מרובה, וא"כ מי שמקדש ומטהר עצמו מתחילת היום בתורה ותפילה, ילך בדרך הטוב כל היום כולו, וגם יסיים היום בתורה ותפילה, וילך לישון מתוך תורה ותפילה, ואז יקיץ בטוב.
- וזהו שכתב הרה"ק הרבי הזקן מאלכסנדר זי"ע שכאשר ישכב איש ישראל מתוך תשובה ומעשים טובים ומתוך ד"ת לשמה ווידוי על כל המעשים, אז כל חלומותיו מיושבים וערבה שנתו, וכשישן בטוב אז יקיץ ברחמים, ותיכף בהקיצו משנתו יירא ויפחד ויהיה לנגד עיניו לקיים שויתי ה' לנגדי תמיד. ובכח זה יזכה שלא יוכל השטן לשלוט בו, יען שע"ז זה נחשב כל היום לעבודת השי"ת, כי אף האכילה והשתיה המה לצורך עבודת ה', בבחינת רע הגורם לטוב, שנעשה כסא לטוב וכולו טוב.
- ומסיים מאמרו שעל ידי שמרומם הכל להשי"ת ולעבודתו, ממשיך חסדים, כמאה"כ 'זה השולחן אשר לפני ה', שיכול לזכות באכילה ושתיה כיאות שיהיה השולחן לפני הוי', בחינת רחמים, וחותם מאמרו ברמז נאה: 'לחם' בגימטריא ג' פעמים שם הוי' ב"ה, ולחם במילואו עולה כמספר 'יחמים רב חסד', להורות כי אם אכילת הלחם הוא לשם ה', לצורך עבודת השי"ת, זוכה על ידי כן לרחמים גמורים ולרב חסד, אמן כן יהי רצון.

המאמר

'ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה', חלה הוא האדם, שהוא עיסת וחלת העולם (עיין תנחומא נח א), הנה הוא לריק לרומם עצמו מעל כל העולם והגשם, כי זה כל האדם, היותו עש התורה, כדליתא צוזה"ק (ח"צ קיז): אדם איהו תורה, ר"ל הכלל ישראל שנקראים אדם, כאמרם ז"ל (יבמות סא). אתם קרויין אדם ואין עובדי כוכבים קרויין אדם, המה עש התורה, כדליתא (מגלה עמוקות ואתחנן אופן קפו) ישראל נוטריקון י"ש ש"ש ריבוא אצותיות ליתורה, והתורה היא שכלית, מעל כל הגשם ועולם הזה.

יש לזהור שלא להתחיל את היום על דרך לא טוב כי יש לזה השפעה מקולקלת לכל היום כדברי הר"ז, ומה רב טובו של האדם המקדש עצמו ותיכף ומיד בתחילת היום, שהיה מזה טובה מרובה ממדת פורעניות חמש מאות פעמים, ברם יש לזהור גם בסיום היום שלא ללכת לישון מתוך דברים בטלים ודברי הבל.

וביותר בתחילת היום, 'ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה', עריסותיכם לשון מטה ועריסה (עי' כלים טז, א), ר"ל כאשר האדם שהוא חלתו של עולם קם ממטתו, ראשית דרכו יהיה להתרומם בדרכי השי"ת, היינו שתיכף אחרי נטילת ידים שחרית יעסוק בתורתו ועבודתו ית"ש, שאז יהיה ממילא כל היום בקדושה, דגופא בחר רישא אוזל (עירובין מא.א), כמאמר הקוה"ט **הרבי רבי זושא זללה"ה** זי"ע (עי' אגרא דפרקא אות טו), יתיצב על דרך לא טוב

יבאר את ענין העבודה של קדושת האכילה וכל עניני הגשמיים כפי המרומז בפרשת חלה, ויבאר שכל שברך הפשט יש כאן שני הוראות א. עצם הדין של הפרשת חלה. ב. שמיד בתחילת הלישה אפשר להפריש חלה, ואין צריך להמתין עד שתהיה הלישה בצק. כך גם יש בזה שני הוראות בדרך העבודה, א. על עצם קדושת האכילה וכל עניני הגשמיים. ב. לקדש את היום מיד מתחילת קומו ממיתו הנקראת 'עריסה' כי גופא בחר רישא גרי.

[י] והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה, ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה וגו'

(טו, יט-כ).

י"ל הכוונה עפ"י דרכי עבודת השי"ת, כאשר ידוע מספרי קודש כי מעיקרי עבודת האדם הוא להעלות את הגשמיים לרוחניות, ולהפוך את החומר לאורה, שיהיה הכל להשי"ת, היינו אף בשעה שעוסק בעניני גשמיים, כאכילה ושתיה וכיו"ב, תהיה כל מחשבתו שכל האכילה והשתיה יהיה ביכולתו ללמוד תורת השי"ת ולעבוד עבודתו ית', ובזה מרומם הכל להשי"ת, כדברי דודי הקדוש מרן אדמו"ר בעל **ישמח ישראל זללה"ה זי"ע (פרי בראשית אות ב, ועוד) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם (תהלים קטו, טז) לרומם הארץ לבחינת שמים.**

וזוהו פירוש הכתוב **ויהיה באכלכם מלחם הארץ**, ר"ל בשעה שתהיו עוסקים בעניני גשמיים כאכילה ושתיה, תרימו תרומה לה', תרומתו את כל דרכי הגשמיים להשי"ת.

רע לא ימאס (תהלים לז, ה), פי' מי שזינרד ממטותו בלא נטילה, רע לא ימאס כל היום כולו, ומדה טובה מרובה, מי שמקדש ומטהר עצמו מתחילת היום בתורה ותפילה, ילך בדרך הטוב כל היום כולו, ויסיים היום בתורה ותפילה, וילך לישון מתוך תורה ותפילה, ואז יקיץ בטוב, כדברי זקני הקדוש מרן אדמו"ר **הסבא קדישא מאלכסנדר** זללה"ה זי"ע (ישמח ישראל פר' ויאז ארת ח) שכאשר ישכב איש ישראל מתוך תשובה ומעשים טובים ומתוך ד"ת לשמה ויודוי על כל המעשים, אז כל חלומותיו מיושבים וערצה שנתו, וידמה ויזכור אף בשעת שנתו בחלומו שמלאכי אלקים עומדים אצלו לשמרו מכל רע ועל ראשו שכינת אל, בבחינת והנה ה' נצב עליו (בראשית כה, יג), וכשישן בטוב אז יקץ ברחמים, ותיכף בהקיצו משנתו יירא ויפחד ויהיה לנגד עיניו לקיים שויתי ה' לנגדי תמיד (תהלים טז, ח), ע"כ דברי קדשו.

ומבאר את הסייעתא דשמיא הגדולה שיש למי שעושה בן שותפילתו מתקבלת, ולא יוכל השטן לשלוט בו, כיון שהוא דבוק בכל עת עם השי"ת, וכן את גודל ההשפעה והחסדים שנושפע לאדם שמעלה את כל עניני הגשמיים רק לעבודת השי"ת ולתורתו.

ובכח זה זוכה למילוי הבקשה (ברכת השכיבו) והסר שטן מלפנינו ומאחרינו, שלא יוכל השטן לשלוט בו, יען שע"י זה נחשב כל היום לעבודת השי"ת, כי אף האכילה והשתיה המה לצורך עבודת ה', בבחינת רע הגורם לטוב, שנעשה כסא לטוב וכולו טוב, כדברי קדושת מרן **הבעש"ט** זללה"ה זי"ע (ע"י תולדות יעקב יוסף פר' בא ארת ח).

וגם ע"י שמרומם הכל להשי"ת ולעבודתו, ממשיך חסדים, כמו שאמר הכתוב (יחזקאל מא, כב)

זה השולחן אשר לפני ה', שיכול לזכות באכילה ושתיה כראות שיהיה השולחן לפני הוי', בבחינת רחמים, וכמו שנאמר (שמות כד, יא) ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו, ר"ל שלא מלאו בטנם באוכל, כי אם י'חזו את', היינו כלליות הא"ב, ומא"ל"ף עד תי"ו, ארתיות א"ת, המה ארתיות התורה המלובשים במאכל (ע"י אור המאיר פר' משפטים, ליקוטים יקרים ארת רכג), להעלות את האכילה ושתיה לבחינת תורה, וע"י זה 'האלקים', זכו למדת הרחמים, כדאיחא בספר התמונה כי האלקים עם ה' הוא רחמים (ע"י קהלת יעקב ערך ארת ה, ובדבריו פר' נח ארת ז).

[רבינו מציין לעיין מש"כ בפרשת נח ארת ז, וזה לשון קדשו שם: ע"י הכניעתו והתבטלותו [של נח] כאפס וכאין זכה לעורר בחי' כתר מדת אין והמשיך ע"ע רחמים רבים, וזהו את 'האלקים' התהלך נח, כמבואר בספר התמונה כי האלקים הוא רחמים (קהלת יעקב ערך ארת ה), וההסבר לזה אמרתי זה כמה שנים לפני כ"ק מרן **אאמו"ר** זללה"ה זי"ע והסכים על ידי, כי ה' בפני עצמו רומז על דין ואו בינה או מלכות] ואלקים בפני עצמו ג"כ רומז על דין, ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות (יומא מג.), על כן בהתחבר שניהם כאחד הוא רחמים, ואח"כ ראיתי להמגיד הקדוש **מקאזניץ** זללה"ה זי"ע שהביא הסבר זה וברוך שכוונתי, וזהו את 'האלקים' התהלך נח, שע"י ההכנעה והביטול המשיך ע"ע רחמים רבים].

והרמז הוא, 'לחם' בגימטריא ג' פעמים שם הוי' ב"ה (טעמי המצוות פר' עקב), ולחם במילואו עולה כמספר 'רחמים רב חסד', להורות כי אם אכילת הלחם הוא לשם ה', לצורך עבודת השי"ת, זוכה על ידי כן לרחמים גמורים ולרב חסד, אמר כן יהי רצון.

סיכום המאמר

דברי רבינו בפרשת לך לך אות ב מוסיפים אור חדש וסיכום לכל המאמר כאן

ובסגנון זה יבוארו דברי הרמב"ן ז"ל באגרתו הק' והסר כל דברי העולם מלבך בעת התפילה, ולכאורה קשה הלא התפילה מליאה בקשות עבור צרכי הגוף כרפואה ופרנסה, וגם איתא בשו"ע דבשומע תפילה יכול לשאול כל צרכיו כי היא כוללת כל הבקשות, אך הכוונה כדברינו, כי צריך שתהיה כל התפילה רק לצורך המקום ב"ה, ואף הבקשות בעניני גשמיות לא יהיו אלא מפני שצרכים זאת כאמצעי לצורך התורה ותפילה, אשר עי"ז הם בבחי' רע הגורם לטוב שנעשה כולו טוב, וממילא אין הם דברי העולם אלא צרכי עבודת השי"ת, עצם תורה ותפילה.

ועל דרך זה הוא הביאור במה שנמצא בתיקונים תרעומת על אלו האנשים שמבקשים צרכיהם בימים הנוראים, דצווחין בצלותין ככלבים הב לנא מזונא וסליחה וכפרה וחיי, כתבנו לחיים, ואינון עזי נפש ככלבים, ולכאורה קשה הלא נוסח התפילה שתיקנו אנשי כנסת הגדולה הוא כך, זכרנו לחיים וכו', בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה וכו', ועוד כיצא בזה, ואיך יסדו אנשי כנסת הגדולה כן, אמנם הענין הוא כי באמת כאשר התפילה היא עבור הגשם בפני עצמו, אזי הוא ככלבין דצווחין הב הב, ובודאי לא טוב הוא, אבל עיקר הבקשה הרצויה היא שנזכה לחיים טובים ולברכה ושלום ופרנסה טובה רק בכדי שע"ז נוכל לעבדו יתברך כראוי מתוך הרחבת הדעת, ותפילה כזו בוודאי רצויה ומקובלת היא ואינה תפילה גשמית כלל.

הנה הכתוב אומר כל פעל ה' למענהו, ר"ל כל מה שברא ועשה השי"ת הכל הוא כדי שיוכל האדם לעבדו בזה עבודה שלמה ורצויה, ואף גם הטבע והגשם הוא ג"כ לצורך עבודת השי"ת ותורתו לעבדו בזה, כמאמר חז"ל כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו, שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.

וזה הוא עבודת האיש הישראלי לקיים בכל דרכיך דעהו, היינו לעשות כל עניני הגשמיות רק לצורך עבודת השי"ת ותורתו, שיוכל בכח זה לעסוק בתורה ועבודת ה' כראוי, ועל ידי זה נהפך הגשם להיות חלק ממש מעבודת השי"ת, כמאמר מרן מוהר"י בעש"ט זצללה"ה זי"ע, רע הגורם לטוב נעשה כסא לטוב והכל טוב, וכמבואר ברמב"ם שאפילו בשעה שהוא ישן אם ישן לדעת כדי שתנוח דעתו עליו וינוח גופו כדי שלא יחלה ולא יוכל לעבוד את ה' והוא חולה, נמצאת שינה שלו עבודה למקום ברוך הוא, ועי"ז ממילא אין שום גשם, אלא הכל צרכי עבודת השי"ת וזה הוא מטרת כל הבריאה וכל הטבע שברא השי"ת. וזהו המכוון בדברי דודי הקדוש מרן אדמו"ר בעל ישמח ישראל זי"ע השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, ר"ל שהארץ נתן לבני אדם להעלותה למדריגת שמים, להכניס בה הוי' וקיום וקדושת ה', כי הקב"ה ברא את האדם לעבוד את האדמה, פי' עם האדמה ועם הדברים הארציים.

הוראה למעשה בעבודת ה'

א. מעיקרי עבודת האדם הוא להעלות את הגשמיות לרוחניות, ולהפוך את החומר לצורה, שיהיה הכל להשי"ת, שגם בשעה שעוסק בעניני גשמיות, כאכילה ושתייה וכיו"ב, תהיה כל מחשבתו שבכח האכילה והשתייה יהיה ביכולתו ללמוד תורת השי"ת ולעבוד עבודתו ית', ובזה מרומם הכל להשי"ת, ואין לך דבר שמקרב את האדם אל השם יתברך יותר מכאשר האדם פורש מן הגשמי.

ב. ומזה מוסר השכל לכל איש לחזק עצמו במדה זו, להתפלל ולהשתדל בעניני הגשם רק לצורך עבודת השי"ת, שיהיה רק אמצעי לתורה ומצוות, ואל יאמר האדם מי אנכי שאעבוד את השי"ת במדרגה זו, כי כבר כתב הרמב"ם ז"ל שאין הדבר כן אלא כל אדם ראוי להיות צדיק כמשה רבינו ע"ה, ובוודאי יוכל לבוא למדרגה זו, וצריך שיהיה על כל פנים חפצו ורצונו ומשאת נפשו לבוא לזה.

ג. עיקר ההכנה הנדרשת אל התורה היא להסתלק מן הגשם, כי התורה היא שכל אלקי והאדם הוא בעל גוף, ובלתי אפשרי לשני הפכיים להתחבר יחדיו. אמנם באמת כח התורה הוא אף בעניני הגשם, ובכל הענינים הגשמיים גנוז כח התורה, אלא שהוא בהסתר, וזאת חובת האדם, לגלות ההסתר, ע"י שיעשה הכל, בכוונה נכונה, על מנת שבכח הגשם הזה יוכל ללמוד תורה ולעבוד את השי"ת, שאז כל הגשם נעשה עצם התורה, וזו היא אמתת הסתלקות הגשמיות, שנסתלק הגשם לגמרי ונהפך לרוחני.

ד. בענין מה שכתב הט"ז שכתב שמי שישן הרבה כדי שיחזק מוחו בתורה נותן לו הקב"ה חלקו בתורה כמו אותו שממעט בשינה ומצטער עצמו, כי הכל הולך אחר המחשבה. אבל יש ליזהר שלא ללכת לישון מתוך דברים בטלים ודברי הבל, כי הכל נגרר אחר המחשבה הראשונה.

ה. מי ששירד ממיטתו בלא נטילת ידיים לא ימאס ברע כל היום. ומדה טובה מרובה, מי שמקדש ומטהר עצמו מתחילת היום בתורה ותפילה, ילך בדרך הטוב כל היום כולו, ויסיים היום בתורה ותפילה, וילך לישון מתוך תשובה ומעשים טובים ומתוך ד"ת לשמה ויודיו על כל המעשים, אז כל חלומותיו מיושבים וערבה שנתו, וכשישן בטוב אז יקיץ ברחמים, ותיכף בהקיצו משנתו יירא ויפחד ויהיה לנגד עיניו לקיים שויתי ה' לנגדי תמיד.

רקראת שבת פרשת שלח לכו ונלכדה

הכנה לשבת קודש במשנת החסידות ורבוה"ק זי"ע

מאמר 'אור האמונה'
מתוך קדושת האכילה ועלייתם לצורך גבוה

הקדמה

מה נשתנה המאמר הזה מכל המאמרים???

למה צריך לפתוח בהקדמה למאמר? מדוע אי אפשר לגשת מיד אל הקודש? וואס דארף מען מאכן דעם בער אזוי גרויס?!

דער תירוץ איז: א פסוק פון מעמד הר סיני! --- באחד הדברים שאירעו במעמד הר סיני נאמר פסוק נורא, שספק גדול אם אפילו אנשים שלומדים מידי שבת בשבתו את הפרשה ואינם עמי הארצות מדאורייתא שמים לב למה שנאמר בו!

הפסוק נאמר בסוף פרשת משפטים (שמות כד, יא): **וְאֶל אֲצִילֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שִׁלַּח יְדוֹ וַיַּחֲזוּ אֶת הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ**

פסוק זה נאמר על נדב ואביהוא והזקנים, ולדעת רש"י היה זה ביום ה' סיון יום אחד קודם מתן תורה, בזמן כריתת הברית שעשה משה רבינו בין השכינה וכלל ישראל. במעמד נורא ונשגב זה זכו נדב ואביהוא והזקנים לראות את כבוד ה', והסתכלו לפניו ממחיצתם - למעלה ממדרגתם, במקום שלא הורשו להתבונן, ולא הכינו את עצמם כראוי למדרגת נבואה זו, ולכן היה נראה שהם מתנהגים בגסות הלב, וכאילו שהסתכלו בו מתוך אכילה ושתייה, כלומר בעודם מחוברים עם הגוף, בלי התפשטות הגשמיות כראוי.

על כך אומר הכתוב, שאף שהיו ראויים למיתה על דבר זה, אך הקב"ה לא רצה לערוב עתה את שמחת מתן תורה, ולכן לא המיתם מיד, אלא המתין לנדב ואביהוא עד ר"ח ניסן יום חנוכת המשכן, בעת שהקריבו אש זרה אשר לא צוה ה', ולזקנים המתין עד חטא המתאוננים, ששם נאמר (במדבר יא, א): ויהי העם כמתאוננים... ותבער בם אש ה' ותאכל בקצה המחנה - בקצינים (הגדולים והחשובים) שבמחנה.

ברם! רש"י ל' מוסיף שאת פירושו הוא לקח מתוך המדרש נתחומא, אבל התרגום לא פירש כן! וכאשר רש"י מעיר הערה כזאת, כוונתו להעיר לנו שנתבונן ונבין היטב גם את מה שהתרגום מפרש כאן, וכיון שמצוה לשמוע דברי חכמים, הבה נראה מה מפרש התרגום, וכך הם דברי התרגום:

"וְהָיוּ חֲדָן בְּקֶרֶבְנֵיהֶן דְּאֵתְקִילוּ בְּרִצְוֹא כְּאֵלוּ אֶכְלִין וַיִּשְׁתּוּ" [שהיו שמחים בקרבתן שהקריבו שנתקבלו לרצון כאילו היו אוכלים ושותים בעצמם].

כלומר לדברי התרגום בא הכתוב לומר את ההיפך הגמור! שהכתוב מודיע שבאמת נדו"א עם הזקנים אכן נזהרו מלעלות בהר, ולפיכך לא פרץ בהם ה' ולא ניזוקו, אבל היו ראויים למחזה אשר ראו (ע"י אבן עזרא ורמב"ן ורבינו בחי").

אני מאמין באמונה שלמה שעד כאן לא נתחדש מאומה, זיל קרי ביה רב הוא! וכל קטן היודע לדבר

יודע כבר גם את כל זה... אלא מאי חידוש נתחדש בבי מדרשא?

החידוש בדברי התרגום לכאורה מרפסין איגרי!

הרי מדברים כאן בגילוי מחזה אלקים והשגת נבואה במדרגה של גבוה מעל גבוה - הדרא דלא אפשר למפרט בשפוטא... וכשבאים לתת לנו מושג כלשהו בשמחת לבם של נביאים קדושים וטהורים שרפי מעלה אלו אשר לא יכילהו הרעיון, האט מען גישט גיטראפן קיין שענער משל - לא מצאו משל יותר יפה מלדמות את שמחתם לשמחת אכילה ושתייה!!! שמחה של מי שיצא עכשיו ממסיבה יוקרתית ביותר לאחר שמילא כרסו מיט א גוטע שטיקל פעטע פלייש און מיט א גלייזל ווין אדער א פלעשל ביר? בשר שמן עם יין קונדיטון ישן נושן או איזה בקבוק בירה...??? דאס איז דאס? זהו הביטוי הנעלה לשמחתם של **אצילי בני ישראל** על שזכו למראה של **ויחזו את האלקים**? וכי יש לדמות ח"ו את עידון הנשמה לעידון הגוף רח"ל? הס מלהזכיר!!!

כמו כן יש להתבונן בדברי נעים זמירות ישראל - דוד המלך עליו השלום, בהיותו במדבר יהודה היבש והשמש מבלי מים, רחוק מעירו ומקומו, ומסתתר מפחד שאול המלך, אבל הוא שוכח מצמאונו הגשמי, וכל כולו משתוקק וְכִמָּה לשוב אל חצרות ה' לחזות בנועם ה' ולהדבק בו. בבואו לתאר את גודל צמאונו ותשוקתו לה' הוא אומר (תהלים סג):

אַלְקִים אֱתָהּ אֲשַׁחֲרֶהָ, צִמְאֹה לִי נַפְשִׁי, כִּמָּה לִי בְּשָׂרִי, בְּאֶרֶץ צִיָּה וְעֵיף בְּלִי מַיִם, כֵּן בִּקְדֹשׁ חֲזִיתִיד לְרָאוֹת עֶזְךָ וּכְבוֹדֶךָ...

און וואס וועט זיין אז ער וועט קומען - מה יהיה כאשר יגיע לבית המקדש ושם יזכה לראות בקודש את עוזו וכבודו יתברך שמו?

אה! ס'וועט זיין גיוואלדיג! כְּמוֹ חֵלֶב וְדֶשֶׁן תִּשְׁבַּע נַפְשִׁי וּשְׁפָתַי רִנָּנוֹת יִהְיֶה פִי --- כמו מאכילת חלב ודשן מאכלים מובחרים ושמנים המשביעים את אוכליהם (כי המאכל השמן יערב לכל אדם (רד"ק)). כן **תִּשְׁבַּע נַפְשִׁי מְרַאֲיִית עוֹזךְ וּכְבוֹדךְ, וּשְׁפָתַי רִנָּנוֹת רַבִּים בְּכָל שָׁפָה שֶׁאֲדַע יִהְיֶה פִי לִפְנֵיךְ, שֶׁאֲז אֲרַגִּישׁ רוּחָהּ לְצִמְאוֹן הַגָּדוֹל שֶׁישׁ בִּי עֵתָהּ (אבע"ז).**

אוי געוואלד! וואס פאר א צושטעל - איזה דמיון יש כאן? איך אפשר להכליל את הדברים בחדא מחתא! **כֵּן בִּקְדֹשׁ חֲזִיתִיד לְרָאוֹת עוֹזךְ וּכְבוֹדךְ כְּמוֹ חֵלֶב וְדֶשֶׁן תִּשְׁבַּע נַפְשִׁי** - לראות עוזו וכבודו של פני האדון ה' בבית המקדש וליהנות כמו ממאכלים שמנים מובחרים? געוואלד!

כמה שהקושיא נזקפת וזועקת עד לב השמים... אבל התירוץ לכל זה צריך להניע את אמות הסיפים, ס' דארף אונז אינגאנצן צוטרייסלען - זה צריך לנענע אותנו ת"ק פרסה על ת"ק פרסה...

הרשב"ם ורבינו בחיי מבארים בזה דבר נורא, ונביא את דבריהם בתוספת ביאור:

שני הראשונים כמלאכים מציינים לכמה פסוקים שאמרם דוד המלך קודם לכן (תהלים לו, ח-ט): **מִה יִקָּר חֲסִדֶּךָ אֱלֹקִים וְכִנִּי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יִחְסִינוּ. יִרְוֶין מִדֶּשֶׁן בֵּיתְךָ וְנַחַל עֲדְנִיךָ תִּשְׁקֶם. כִּי עֲמַךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאֶרֶץ נְרָאָה אִיר.**

להבנת עומק דבריהם נקדים את דברי איש האלוקים **הרבי ר' זושא זי"ע** (הובא בעבודת ישראל פרשה זו) על הכתוב **אֶל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אָנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה**... כאשר אתם באים אל הארצות - לאכול ולשתות, תדעו כי אם הובית'ש היה רוצה שנחיה בלי אכילה ושתייה בודאי היה אפשר להתקיים גם כך, אלא אני מביא אתכם שמה, כי הרעב והצמאון הם מאת השי"ת, והשביעה היא גם כן מאתו ית', ולכן **וְהָיָה בְּאֲכָלְכֶם מִלֶּחֶם הָאֶרֶץ תִּרְמִיזוּ תְרוּמָה לַה'** שתגביהו ותרומומו את כל מאכלכם שיהיו לשם שמים (עש"ה).

ביאור הדברים: כי כל חיותו וקיומו של האדם הוא מהשי"ת, כי הוא מקור החיים, כמאמר הכתוב 'כי עמך מקור חיים'. וכל עוד שהאדם מחובר ודבוק עם השי"ת הריהו בבחינת חי, וכאשר נחלש החיבור והדבקות הוא נעשה רעב או צמא, ובכך מרמזים לו מן השמים שהוא צריך לחדש או לחזק את דבקותו בה, ולהמשיך על עצמו חיים חדשים ממקור החיים... וזאת על ידי ניצוצות קדושות שיש במאכל ומשתה [בתנאי שהם ראויים למאכל כדת תורה! וכמו שכתב הרה"ק בעל קדושת לוי זי"ע (פרשת בהעלותך) שבשר שחוט ונמלח כדין יש לו טעום שונה לגמרי מבשר נבילה או טריפה אףשהם אותו בשר ממש...] שהם מחיים וממהווים את המאכל הזה, וכשהוא מכניסם לתוך גופו אז הוא מקבל חיות מאותם הניצוצות, בסוד הכתוב: **פִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם פִּי עַל קֶל מוֹצָא פִּי ה' יִחְיֶה הָאָדָם**... כלומר לא הלחם לבדו הוא הנותן חיות באדם, אלא מוצא פי ה' - הניצוצות הקדושות שבתוך המאכל הם מה שנותנים את החיות באדם.

נמצא לפי זה שהרגשת רעב או צמאון הוא קריאה לחיזוק הקשר וההתחברות עם השי"ת על ידי שמתחבר בדעתו ומחשבתו באור ה' המכוסה ומוסתר בתוך המאכל... ולכן הצדיקים הקדושים שמחוברים ודבקים תמיד בה' כמעט שאינם צריכים לאכול, כי להם יש את החיבור והדבקות גם בלי זה... ועל כן **'צדיק אוכל אך ורק לשובע נפשו'** מה שהשי"ת רוצה שיאכל על אף החיבור והדבקות שיש לו, כיון שבסוד המאכל יש עוד כוונות עליונות הידועים ליודעי חן...

וזהו הדמיון במקראי קודש של גילוי אלקות וגילוי שכינה כמו חלב ודבש, כי כמו שהמאכל מזין ומקיים את הנפש, וככל שהמאכל טוב וערב הוא משביע ומחזק את גוף האדם, על ידי התקשרותו וחיבורו עם השי"ת על ידי חיבורו עם מוצא פי ה' שבמאכל, כך גם ההתחברות של הצדיקים עם הקב"ה בכבודו ובעצמו בתורה ובתפילה ומעשים טובים בלי אמצעי של המאכל ומשתה, מחזק ומרבה את חיבורם והתקשרותם עם הקב"ה ואור החיות ממנו בגוף ובנפש, ושמתחילתם לבם הרבה יותר לאין ערוך, מה שאין הפה יכול לדבר והאוזן לשמוע, והלואי שנזכה ויהי חלקנו עמהם...

כמובן שאם המאכל והמשתה מביא לחיבור עם מוצא פי ה' וחיותו ממנו יתברך, 'כי עמך מקור חיים'... הרי שיזה לעומת זה עשה האלקים' ומלחמת היצר עם האדם בענין זה הוא מלחמת חורמה ומפרכת ביותר, כי עם המאכל מחבר את האדם עם מוצא פי ה' וממנו תוצאות חיים ממקור החיים, אבל כל זה בתנאי **ש'משה ניגש אל הערפל אשר שם האלקים'** - שצריך לחתוך את כל הקליפות הסובבים את השושנה העליונה - להתרחק ולברוח מחיצוניות המאכלים ולהיכנס לתוך פנימיות המאכלים ולמצוא שם את אור ה' וחיותו... וכיון שכך הרי שלעומת זה, היצר הרע נלחם בכל יכולתו עם האדם ואינו מניח לו להיכנס כל כך בנקל לפנימיות המאכל, ומדבקו בכל כוחו בחיצוניות וגשמיות וקליפת המאכל, ועל ידי זה מביאו להיפך הגמור מחיבור ודבקות ה', והוא משפילו לתחתית המדרגה עד כדי כפירה ובעיטה בה' ח"ו, כאמור: **'וישמן ישורון ויבעט רח'**...

וכאן התיירץ לשאלה של מה נשתנה המאמר הזה?

אחד מהתחבולות הגדולות והקשות ביותר שהיצה"ר נלחם עם האדם בקדושת האכילה הוא שמלכתחילה לא נותן לו לגשת לעבודה זו! הוא מסתכל עליו בבוז וב'אשר קרן של עמלק', ואומר לו: **אתה! אתה! אתה מנסה להכניס את ראשך על ההרים הגבוהים והרמים?! אל תעמוד במקום גדולים! וכי' וכי'...**

התשובה לכל זה הוא: אם אני שייך לאזהרה של **'וישמן ישורון ויבעט'**... הרי שאני שייך במדה טובה מרובה גם לציוריו של **'כבואכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה'**...

והוא על דרך מה שאמר הרה"ק רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע פעם לתלמידיו, ששאלוהו: לגבי שבת דכתיב (שמות לא, יז) "ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם" ואיך יהיה לאיש פשוט שבישראל ברית ואות בינו לבין בורא כל עולמים?!

והשיב להם בחריפות נוראה כדרכו בקודש: שהרי לגבי העונש של מחלל שבת כתיב (שם פסוק יח) "מחלליה מות יומת" ואם שם שוים קטן כגדול, ואף יהודי פשוט ביותר אשר יחלל ח"ו את השבת בעדים והתראה יהא חייב סקילה, הרי כמו שיש לו חלק בעונש יש לו חלק גם ב"ישמחו במלכותך" ולאות בינו לבין הקב"ה, דלא יתכן שהעונש יתחייב ואילו מן האורות הנשפעים בקדושת השב"ק לא יזכה להתענג וליהנות. ומסופר, שכאשר שמעו החסידים את דברי רבם רקדו כל הלילה מרוב שמחה! [נאין הכוונה שהיו צריכים לעורר את עצמם לרקוד, אלא מרוב שמחה שזכו למתנה טובה בזו שכל יהודי בכל מצב שהוא יש לו קשר באות השבת, רקדו מעצמם מרוב שמחה]. לימים כאשר אמר הרה"ק בעל ה'שפת אמת' זי"ע לחסידיו את דברי הרבי ר' בונם, שמחו גם הם על כך ורקדו כשעה אחת, בשמחה וגיל ממתנה נשגבה כזו, שכל יהודי באיזה דרגה שלא תהיה יש לו קשר אמיץ עם השבת קודש.

לאחר הקדמה זו נוכל להטות אוזן ולפקח עינים ולצלול בעומק מאמרו של רבינו זי"ע על 'קדושת האכילה'... הביטו וראו עד היכן הדברים מגיעים, ותחי נפשכם על כל מוצא פי ה'... כמו חלב ודשן תשבע נפשי ושפתי רננות יהלל פי:

שכן ארץ ורעה אמונה

מסופר (בהקדמה לספר שו"ת ברכת חיים עמוד ו) שבחוה"מ פסח האחרון לחיי הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע, [שאז היה כמה ימים קודם הסתלקותו], היה שם הגאון רבי נתן גאלדבערג זצ"ל אב"ד לימנוב, ושאלו הדברי חיים אם עלה לו דבר חידוש ביו"ט? והשיב שכן, אמר הדברי חיים בשם הגר"א ז"ל, כי בשמים שואלים אם פלפלת בחכמה (שבת לא). ואם משיב הן, אומרים לו, כיון שהיתה לך דעת לפלפל אמאי לא השתמשת בה ליראת שמים...

הפתיחה וההתיימה - העיקר הראשון והאחרון שבי"ג עיקרי האמונה הם:

א' **אֲנִי מֵאֱמִין בְּאֱמוּנַת שְׁלֵמָה, שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא בּוֹרֵא וּמְנַהִיג לְכָל הַבְּרוּאִים, וְהוּא לְבָדוּ עֲשֶׂה וְעוֹשֶׂה וְיַעֲשֶׂה לְכָל הַמַּעֲשִׂים.**

יג' **"אֲנִי מֵאֱמִין בְּאֱמוּנַת שְׁלֵמָה, שֶׁתְּהִיָּה תַּחֲתֵי הַמַּתִּים כְּעַת שְׂיַעֲלֶה רְצוֹן מֵאֵת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה זְכָרוֹ לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים"**

המאמר השבועי מכ"ק מרן רבינו זי"ע מדבר בעניני התקדשות בקדושת האכילה ושאר צרכים הגשמיים, והזהירות יתירה שצריך להיזהר מכל דבר גשמי ובפרט ממאכלים שאין בהם תועלת לעבודת השי"ת, ובס"ד נראה איך שזה קשור ביותר עם העיקר האחרון שבי"ג עיקרי האמונה ברם! גם העיקר הראשון שייך לזה ביותר, ושני עיקרי אמונות אלו קשורים והדוקים זה בזה, כפי שיבואר בס"ד.

יש לזכור שעל האמונה בתחיית המתים כתב הרמב"ם (בפירוש המשניות סנהדרין פ"י): **"תחיית המתים הוא יסוד מיסודי משה רבינו" ע"ה, ואין דת ולא דבקות בדת יהודית למי שלא יאמין...!**"
לכאורה יש להבין את קשר הענינים של אמונה בתחיית המתים עם דבקות בדת יהודית?!. וגם מה ענין קדושת האכילה עם תחיית המתים?

דבר זה למדנו מתורת אור **שבעת הימים מרן הבעש"ט הק' זי"ע**, כפי שכותב בשמו נכדו הגדול הרה"ק בעל **'דגל מחנה אפרים'** בפרשת עקב (ד"ה ומלתם), שמדינה אחת שאלו במכתב **להרמב"ם ז"ל** מנין לתחיית המתים מן התורה, ועל הראיות שדרשו חז"ל מהפסוקים הקשו שיש לדורשם באופן אחר עפ"ל. הרמב"ם ז"ל לא רצה להשיב להם, ואמר לתלמידו רבי שמואל אבן תיבון ז"ל שהוא ישיבם, והוא אכן לא השיב להם על טענותיהם כלל אלא כתב להם הסבר למה אי אפשר להשיב להם, כיון שנגעלו במאכלות אסורות, משום כך נטמא דמם ונטמטם לבם ומוחם, ולכן הם נוטים למינות ואפיקורסות, ולא יוכלו לקבל מתיקות נופת צוף השכל האלקי.
ואלו הם תוכן דבריו:

"שעל פי חכמת הטבע מכל מיני מאכל ומשקה שאדם אוכל ושותה נעשה דם, החלק המובחר של הדם מגיע אל הלב והמוח, ומי ששומר עצמו ממאכלות המותרות והאסורות, נעשו דמיו צלולין וטהורים, ויש לו לב טהור ומח טהור וזך, ומי ששומר עצמו יותר ומקדש את אכילתו על פי דרכי ה' ותורתו, כל רמ"ח אבריו מתקדשים ומטהרים. וכן להיפך ח"ו, אם אוכל מאכלות אסורות מגיע למוחו ולבו דם טמא, ונעשה שכלו עכור ומעופש בדעות זרות, ורמ"ח אבריו נטמאים, וכל החיות שלו נעשה בחינת מת ונופל לדעות זרות ומינות ואפיקורסות. ואנשים הללו ששואלים על תחיית המתים בודאי נטמאו במאכלות אסורות, משום כך נטמא דמם ונטמטם לבם ומוחם, ולכן הם נוטים למינות ואפיקורסות, ולא יוכלו לקבל מתיקות נופת צוף השכל האלקי, ולכן נמנע הרמב"ם מלהשיב להם."

אל תאמין בעצמך עד יום מותך

הנה במסכת אבות (פ"ב מ"ד) אמרו: אל תאמין בעצמך עד יום מותך, וחז"ל במס' ברכות (כט.) למדו את זה מרבי יוחנן כהן גדול ששימש בכהונה גדולה שמונים שנה...! ולבסוף נעשה צדוקי רח"ל!!! ומזה יש ללמוד שאפילו צדיק גמור כל ימיו אינו יכול להאמין ולבטוח בעצמו שישאר כך בצדקתו עד יום מותו, כי ברגע אחד הוא עלול ליפול בידי היצה"ר, וברגע כמימרא הוא יכול לאבדו מן העולם.

כל מי שלומד אפילו רק משניות יומא בסדר העבודה של הכהן הגדול ביום הכיפורים, עומד נבהל ומשתומם! איך יתכן כזאת?! הרי הכה"ג היה צריך לעשות כל כך הרבה הכנות ולהתקדש בהרבה קדושות בפרישה מביתו שבעת ימים קודם יום הכיפורים כדי שיזכה להיכנס ולצאת בשלום מן הקודש, כמה גייעות וכמה טירחות בגוף בנפש ובנשמה היה צריך בשביל זה, הרי כתיב 'וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקודש ועד צאתו' ואמרו בזוה"ק דבשעה שהכה"ג נכנס לבית קדשי

הקדשים היה מופשט מכל גשם ומכל צורת אדם, הוא היה אז במדריגה העליונה ביותר שילוד אשה יכול להגיע אליו, וכאן מדובר לא פעם ולא פעמיים ולא שלוש, אלא **שמונים שנה...**!!! ואיך יתכן לצאת משם צדוקי - אפיקורס שאינו מאמין כלל בדברי חז"ל?

אם הוא שימש בכהונה גדולה שמונים שנה, הרי כבר היה אז בשנות המאה... ובודאי כבר היו לו בני שילשים ובני רביעים ואף יותר מכך... נתאר לעצמנו איך שהוא יושב עם בניו ובניו בניו, ואם ניניו ובני ניניו בסעודה גדולה של בשר ויין על שיצא בשלום מן הקודש... ולפתע מבקש הסבא רבא - דער עלטער עלטער זיידע מאחד מניניו להביא לו כוס קפה עם חלב! והוא משיבו, זייד! בשר וחלב? ס'שטייט דאך לא תבשל גדי בחלב אמוז, והוא משיבו, לא! אינך מבין את הפשט, לא תבשל גדי **בַּחֵלֵב**, אבל **בַּחֵלֵב** מותר... וכולם מסתכלים אחד על השני, מה קרה לוי? האם נטרפה עליו דעתו רח"ל? ואחד הבנים צריך להסביר להם - ניין ער איז געווארן א צדוקי... און ער איז כופר אין דברי חז"ל... געוואלד! איזה עבירות רח"ל הוא עבר שזה הביאו למצב נורא ואיום כזה... איך אפשר ליפול לכזה דיוטא התחתונה רח"ל? או שמא ח"ו הוא עבר על איזה חייבי כריתות רח"ל???

ח"ו ח"ו, רבי יוחנן כה"ג לא עבר על שום חייבי כריתות ואפילו לא על חייבי לאוין, ואפילו לא על שום פגם קטן שבין אדם לחברו, הוא אפילו לא נכשל במאכלות אסורות רח"ל, הוא היה נקי מכל וכל!!! לשמש שמונים שנה בכהונה גדולה אינו דבר של מה בכך, ער איז נישט געווען א קטלא קניא, אז מה כן קרה לו? הרי תורה היא וללמוד אני צריך, וואס איז געשען מיט איהם - מה קרה לו???

בחיל ובמורא, ובהיסוס רב, אני מביא את דברי האריז"ל בספר הגלגולים (פרק נח): לאחר שהביא את חומר הענין לכוון כוונה הראוי בשעת אכילה, שלא לאכול לתאוות נפשו, כתב על רבי יוחנן כה"ג:

ומה גרם לו זאת? **"שלא היה לו כוונה בשעת אכילתו, ומתוך כך נתגלגל בו אותו ניצוץ של הקליפה שהיה באותו אכילה..."**, וממשיך שם שרבי אלעזר בן דורדיא (ע"ז יז). היה גלגול של רבי יוחנן כה"ג, וצירפו את תחילת שנותיו של יוחנן כה"ג עם סופו של ר"א שחזר בתשובה שלמה ואמיתית, ונתקן בזה ע"ש.

צא ולמד עד היכן הדברים מגיעים, לא יאומן כי יסופר, איך **שהצדיק הגדול ביותר יכול לבוא לאפיקורסות ע"י מאכלות אסורות!!!** ולא מאכלות שנאסרו מהתורה, אלא אכילה שלא בכוונה.

לדברי התוספות ישנים ביומא (לח: ד"ה רגלי) הדברים מרפסים איגרא, שהקשו שם קושיא גדולה ועצומה, ממה שאמרו בגמ' יומא (שם) כיון שעברו רוב שנותיו של אדם ולא חטא, שוב אינו חוטא. וזה סותר למה שאמרו שא"א להאמין בעצמו עד יום מותו. ותימצו: שבודאי אם בא ליטמא פותחין לו, וכונת הגמרא לומר שלאחר שעברו רוב שנותיו של אדם בלא חטא יכול להיטהר ולהתקדש בלא עמל. ולדברי האריז"ל עיקר הדבר שיכול ליפול בו אפילו מי שהיה צדיק ברוב ימיו, הוא ענין קדושת המאכל...!

לא בכדי כותב רבינו זי"ע במאמרו הקדוש:

"מעיקרי עבודת האדם הוא להעלות את הגשמיות לרוחניות, ולהפוך את החומר

לצורה, שיהיה הכל להשי"ת, היינו אף בשעה שעוסק בעניני גשמיות, כאכילה ושתיה וכיו"ב, "תהיה כל מחשבתו שבכח האכילה והשתיה יהיה ביכולתו ללמוד תורת השי"ת ולעבוד עבודתו ית', ובה מרומם הכל להשי"ת", כדברי דודי הקדוש מרן אדמו"ר בעל ישמח ישראל זצללה"ה זי"ע (פר' בראשית אות ב, ועוד) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם (תהלים קטו, טז) לרומם הארץ לבחינת שמים. וזהו פירוש הכתוב 'והיה באכלכם מלחם הארץ', ר"ל בשעה שתהיו עוסקים בעניני גשמיות כאכילה ושתיה, 'תרימו תרומה לה', תרוממו את כל צרכי הגשמיות להשי"ת".

ויש לרבינו זי"ע פירוש עמוק בענין זה, כמוש"כ שם בהמשך המאמר:

"ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה', חלה הוא האדם, שהוא עיסת וחלת העולם, הנה הוא צריך לרומם עצמו מעל כל העולם והגשם, כי זה כל האדם, היותו עצם התורה, כדאיתא בזוה"ק אדם איהו תורה, ר"ל הכלל ישראל שנקראים אדם, כאמרם ז"ל אתם קרויין אדם ואין עובדי כוכבים קרויין אדם, המה עצם התורה, כדאיתא ישראל נוטריקון יש ש'שים ריבוא א'ותיות לתורה, והתורה היא שכלית, מעל כל הגשם ועולם הזה".

בס"ד נבאר את עומק הדברים, ועד היכן הדברים מגיעים, והנני מתנצל על שיתכן שיהיו אולי כמה דברים קשים כגידים, אבל תוכם רצוף אהבה - בבחינת 'תורת חיים ואהבת חסד', כל הדברים הם למטרה להגיע על ידם לחיים אמיתיים ומאושרים, ולא להיות ח"ו הצועק על שעבר... ומוטב לאבד רגע בחיים מאשר חיים ברגע...

אל תשקצו את נפשותיכם בכל אלו

יש לדעת שיש שני מיני מאכלות אסורות. יש מאכל שהוא אסור מצד עצמו, והם כל המאכלים שהתורה אסרה לאכלם כמו נבלות וטריפות ערלה וכלאים וכיו"ב. ויש מאכלים שמצד עצמם הם מותרים באכילה, אבל אם הוא אוכל אותם רק למילוי תאוותיו בלי שום כוונה לשם ה', שיהיה לו כוח לעבודת השי"ת [או להעלאת הניצוצות שזהו עבודת צדיקים עליונים], הרי זה גם כן נחשב למאכלות אסורות, וכמו שכתב הרה"ק בעל סידורו של שבת זי"ע (שורש א' ענף ג עלה ד): תעד, שמחשבה קלה כמות שהיא, אם אין בה כוונת מצוה לה', תיכף שורה עליו הסטרא אחרא, כשמה כן היא, שהוא צד אחר שאינו לה', ואין בעולם כי אם מצוה או עבירה, אם אינה מצוה נעשית עבירה, ובכל דבר ודבר שבעולם, אין אלא אחת מאלו שתי הבחינות, או צדיקים ילכו בם, או ח"ו פושעים יכשלו בם...

וכן נפסק להלכה בשולחן ערוך (או"ח סימן רלא): "בכל מה שיהנה בעולם הזה, לא יכוון להנאתו, אלא לעבודת הבוית"ש... ואפילו דברים של רשות יהיו כולם לעבודת בוראך או לדבר הגורם עבודתו..., שאפילו היה צמא ורעב, אם אכל ושתה להנאתו אינו משובח, אלא יתכוון שיאכל כפי חיותו, לעבוד את בוראו". הרי שהמחבר התיר לאכול ולשתות רק בשני תנאים: א. כפי חיותו [ולא למילוי כרסו, ובפרט מאכלים ומשקים שאינם בריאים לאדם] ב. לעבוד את בוראו [ולא למילוי תאוותיו, אלא

שיאכל וישתה **בכוונה** שיהיה בו כח לעבודת ה', וזולת זה אין זה אכילת מצוה, וממילא הרי זה בגדר מאכלות אסורות רח"ל.

אבל עדיין יש חילוק גדול מאד ביניהם. והוא כפי המבואר בכל ספרי החסידות, וכפי שהרחיב בהם ביותר **הרה"ק בעל התניא** זי"ע (פרקים ו,ז,ח,כב): שכל הקליפות (מסטרא אחרא) נחלקות לשני חלקים: **א.** שלש קליפות הטמאות, שהם רע גמור, מהם נמשכות נפשות הגויים וכל הדברים האסורים. **ב.** קליפת נוגה, שהיא עירוב של רע וטוב, והיא ממוצעת בין הקליפה לקדושה, וממנה נמשך כל עניני הרשות שבבריאה. והבחירה נתונה ביד האדם, אם ישכיל ויכל לברר את חלק הטוב שבנוגה ולהעלותו אל הקדושה על ידי השתמשות בכל דברי הרשות לשם שמים, [והרע שבקליפה תבטל לגמרי (אגרא דכלה פ' דברים ד"ה אתם עוברים)]. ואם לא ישתמש בהם לשם שמים ח"ו, הרי בירר לעצמו בזה את חלק הרע שבנוגה, ובזה הוא מכליל את הנוגה עם הקליפות הטמאות, ונעשה גופו לפי שעה לבוש ומרכבה לקליפות הטמאות, עד שישוב בתשובה. ולכן אם אכל **מאכלות אסורות** שהם משלוש הקליפות הטמאות לגמרי, הרי הם **אסורים וקשורים** ביד החיצונים לעולם, ועונשו הוא בגיהנום, מלבד חיבוט הקבר וכף הקלע.

ואין לך דבר העומד בפני התשובה, ולכן אם רוצה לשוב בתשובה, אי אפשר להשיבה אל הקדושה אלא באחד משני אופנים: **א.** לעתיד לבוא כשיתבטלו כל הקליפות לגמרי. **ב.** על ידי תשובה מאהבה, שאז דוונותיו נעשים לו כזכויות, [לפי שע"י תשובה זו גדל צמאונו והתקרבותו אל ה' יותר ממה שהיה קודם לכן, וה"ז בבחינת רע הגורם לטוב נהפך לטוב (אמרי מנחם בהרבה מקומות), ונחשב לו כל כזית איסור כאילו אכל כזית קרבן פסח (שו"ת חת"ס) וכיון שע"י הזכויות נעשה מקורב יותר להקב"ה, ממילא מבין כל פעם יותר את גודל חטאו לנגד מלכי המלכים הקב"ה, ועי"ז נעשה נכנע ושפל בעיניו עד מאד, וזהו הסימן לתשובה מאהבה (ישמח ישראל פ' פקודי אות ב)].

וכנגד מה שאכל מאכלים של היתר באיסור, ע"י שלא אכל לשם שמים, יש לו עצה לתקן זאת על ידי שישתמש בכח זה שקיבל מהמאכל שאכל לשם תאוה, לעסוק בתורה ובעבודת ה' בכל כוחו, ועי"ז הוא מעלה את החלק הטוב שבקליפת נוגה, ומחזירו אל הקדושה, ועם כל זה כדי להוריד את הרושם מהסטרא אחרא שנדבק בגופו עד שעסק בתורה צריך לחיבוט הקבר רח"ל, ברם! גם בזה אם ישוב בתשובה מאהבה אינו צריך לכל זה, ובמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, וסימן מובהק לתשובה מאהבה הוא, שתמיד הוא נכנע ושפל בעיני עצמו יותר ויותר (כאמור לעיל מהישמח ישראל זי"ע).

צא והלחם בעמלק מחר

לאחר המלחמה שערך יהושע עם עמלק והחלישו, נאמר (שמות יז, טז): 'ויאמר כי יד על כס י-ה מלחמה לה' בעמלק מדור דור'. ופירש רשי"ז"ל: "ידו של הקב"ה הורמה לישבע בכסאו להיות לו מלחמה ואיבה בעמלק עולמית... נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זרעו של עמלק כולו!", העולם לא יכול להגיע אל תיקונו השלם כל עוד יש איזה זכר מעמלק, כל עוד שלא

נמחה זרעו של עמלק כולו יש לנו מלחמה תמידית עם עמלק!...

מהו המלחמה? היכן מתקיימת היום המלחמה, ואיך מתגברים עליו אחת ולתמיד ומביאים את העולם אל תיקונו השלם?

התירוץ לכל זה הוא: **עמלק - בעמלק**.

הרה"ח **רבי משה בסלן** ז"ל היה רגיל לומר אימרה חסידיית מובהקת: מה החילוק בין חסיד לאינו חסיד? זה שאינו חסיד אומר: "וואס מען טאר נישט, טאר מען טאקע נישט, אבער וואס מען מעג, מעג מען דאך", [כלומר מה שאסור אין ברירה כי הרי אסור, אבל מה שמותר אין בזה שום בעיה שהרי הוא מותר]. לעומת זה החסיד אומר: "וואס מען מעג מעג מען, אבער וואס מען טאר נישט טאר מען דאך נישט!" כלומר החילוק ביניהן הוא על איזה מהם שמים את עיקר הדגש, והחסיד אומר מה שאסור על זה אין מה לדבר שזה אסור, ולא דנים בזה בטוען ונטען כלל. אבל אפילו מה שמותר, הרי הוא רק בגדר של מותר, וכאן מגיע העבודה של 'קדש עצמך במותר לך'!

ברם! הרה"ק **רבי נפתלי מרופשיץ** זי"ע אמר קצת באופן אחר וגם נתן רמז גדול ועמוק עד מאוד בענין זה, וכך אמר:

עמל"ק ר"ת: ק'דש ע'צמך מ'ותר ל'ך. לעומת זאת בעמל"ק ר"ת: ק'דש ע'צמך ב'מותר ל'ך. הנה כאן צפון כל המלחמה עם עמלק, עמלק אומר שיש שני דברים בעולם, יש קדש עצמך - בדברים האסורים, ויש מותר לך - בדברים המותרים, כשם שמה שאסור אסור לגמרי, כך מה שמותר מותר לגמרי, וואס מען טאר נישט טאר מען נישט, אבער וואס מען מעג מעג מען אן א שיעור. כלומר מה שמותר אכול ושתה כאוות נפשך בלי חשבון, ותהיה נבל ברשות התורה ח"ו (עי' רמב"ן ריש פרשת קדושים).

לזה בא הציווי צא והלחם ב'עמלק, המלחמה עם עמלק היא במלחמת הרשות!..., להכניס את האות ב' בתוך עמלק, ואז יהיה הר"ת קדש עצמך במותר לך, שלא תהיה חלילה נבל ברשות התורה, ועל זה נשבע הקב"ה שני שבועות, א. שהמלחמה היא מלחמה עולמית - אין לך יום שאין לאדם מלחמה עם עניני הרשות. ב. שאין שמו וכסאו שלם עד שימחה זרעו של עמלק כולו - שכל זמן שלא יתקדשו ישראל במותר להם לא יכול העולם לבוא אל תיקונו השלם.

וכפי שהאריך בזה **בעל התניא** (פרק לז) שתכלית השלימות הזוה של ימות המשיח ותחיית המתים שהוא גילוי אור אין סוף ברוך הוא בעולם הזה הגשמי, ולהעביר רוח הטומאה מן הארץ, הכל תלוי במעשינו ועבודתנו, כאשר כל ישראל משתמשים בכל עניני עוה"ז בלתי לה' לבדו, אז הם מעלים את כל החיות של העולם הזה מחלק הטוב שבקליפת נוגה אל הקדושה, ועי"ז לא נשאר שום חיות לג' קליפות הטמאות, והן מתבטלות לגמרי בבחינת והאלילים כרות יכרתון לתקן עולם במלכות שדי.

ואולי אפשר להוסיף בזה מרגניתא טבא על פי משנתו של רבינו האמרי מנחם זי"ע, כי עמל"ק בגימטריא 'רם' שהוא קליפת הגאווה' שהיא תועבת ה', ואין הקב"ה והוא יכולים לדור בעולם, ואין לך בכל הטומאות כטומאת הבעל גאווה, וכן עמלק בגימטריא 'ספק', כי זה דרכו כסל למו להכניס תמיד

ספיקות באמונת ה', ולהביא את האדם לכפירה ממש, לשאול היש ה' בקרבנו אם אין רח"ל, ואלו שני הדברים הם סרסורי העבירה של 'בל ברשות התורה', כמו שנאמר (דברים ח, יב-יד): השמר לך פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת... **ורם לבכך ושכחת את ה' אלקיך...** למצב של 'רם ושכחת' באים מ- פן תאכל ושבעת... ושניהם [רם וספק] בגי' עמלק, ואין עצה ותבונה נגד זה אלא להשתמש באות ב"ת, לצרף את הב' עם עמלק ולקדש עצמו במותר לו.

ואם אמור יאמר האדם, מהיכן לוקחים כוחות למחמה כבידה זו?

הנה גם לזה דאג בעל התניא זי"ע, וכתב **דברי חיזוק אדירים** שלא יפול ברוחו, גם אם רואה שהוא מלחמה תמידית ואינו רואה את הסוף במלחמה... כי בו בחר ה' להיות לו לעם קדוש, ועל ידי המלחמה שלוחם תמיד עם יצרו **בעמלק** - **קדש עצמך במותר לך**, עי"ז גורם להכניע את כוחות הקליפה למעלה, כי באתערותא דלתתא איתער עובדא דלעילא, וכמו שכתב בלשונו הקדוש:

"ולכן אל יפול לב האדם עליו, ולא ירע לו לבבו מאד גם אם יהיה כן כל ימיו במלחמה

זו, כי אולי לכך נברא, וזאת עבודתו לאכפיה לסטרא אחרא תמיד..."

מיט אנדערע ווערטער: הקב"ה אומר לך: בני יקרי וחביבי, כך בחרתי להיות לי כביכול לעזר לכופף ולהכניע את כוחות הסטרא אחרא למעלה, בבקשה ממך **חזק ואמץ! כי כך תלוי יסודות האמונה והגאולה ותחיית המתים... אה! גיוואלדיג, איזה תפקיד גדול נתן לנו הקב"ה, כמה אחריות מוטל עלינו למלאות את התפקיד כראוי, וכמו שכתב שם בעל התניא שצריך לכל זה הרבה יראת שמים!** וכגודל היראה כך גודל האהבה, והשמחה בעבודת השי"ת, כמאמר הרה"ק **הבית אהרן מקארלין בשם אביו הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע**, על מה שאומרים בזמירות שבת, **'בחמרא טבא דביה תחדי נפשא' בחמרא טבא** - אם יש לאדם חומר טוב, שאינו נמשך לדברים שפלים, תחדי נפשא - הוא מביא בזה שמחה לנפשו...

לך כנוס את כל היהודים.

לדברי רבינו מאור הגולה מרן בעל **ישמח ישראל** זי"ע (ר"ח אדר אות א ועוד הרבה מקומות): עיקר עבודתו של עמלק הוא להביא לפירוד לבבות ושנאת אחים, וכשראתה אסתר המלכה את תוקף הצרות, אמרה למרדכי: **'לך כנוס את כל היהודים'** אין עצה להתגבר על כוחו של עמלק אלא בכינוס ואחדות ישראל באהבת רעים כאיש אחד בלב אחד, וזה יהיה תשובה לדברי המן נצר זדון מזרע עמלק שרוצה לכלותם בכח מה שהם עם מפוזר ומפורד בין העמים...

מה מפריע לעמלק כל כך אחדותן של ישראל?!

קדושת האכילה מפריע לו...! כיון שקדושת האכילה הוא ביטול השלוש קליפות הטמאות ששם הוא מקומו ויניקתו של עמלק, ולקדושת האכילה **אי אפשר להגיע רק על ידי אחדות ואהבת ישראל**, כמו שכתבו בספרים הקדושים (עי' אוהב ישראל פ' קדושים דיבור ב) ובתוכם **"ק מרן רבינו הישמח ישראל זי"ע** בביאור דברי רשי"ז על מאמר הכתוב 'קדושים תהיו': פרשה זו בהקהל נאמרה, כי

זאת העצה להגיע אל הקדושה אפילו איש הפשוט ביותר, על ידי אחדות וריעות, וזהו **פרשה זו** -היינו הפרשה של קדושים תהיו, **בהקהל נאמרה** - רק על ידי שיקהלו ויתקשרו יחדיו יגיעו כולם למדריגת הקדושה. וכבר כתב רבינו זי"ע (הובא במבוא): **ואל יאמר האדם מי אנכי שאעבוד את השי"ת במדריגה זו, כי כבר כתב הרמב"ם ז"ל שאין הדבר כן אלא כל אדם ראויה להיות צדיק כמשה רבינו ע"ה, ובוודאי יוכל לבוא למדריגה זו, וצריך שיהיה על כל פנים חפצו ורצונו ומשאת נפשו לבוא לזה.**

הנה כי כן כבר למדנו עד עתה, איך שענין קדושת המאכלים ואהבת רעים קשורים ואדוקים עם האמונה בהשי"ת מן העיקר הראשון במציאות והשגחת ה', ועד העיקר האחרון בתחיית המתים שיהיה בעת שיעלה רצון מאת הבוית"ש ויתעלה זכרו לעד - דהיינו כשיגיע הזמן של תיקון השלם, על ידי שיכלה כל זרעו של עמלק, ויהיה שמו שלם וכסאו שלם שכל זה תלוי בעבודתנו **ביראת שמים** במלחמה **ב'עמלק כאמור**. [וע"ע בשם משמואל פ' שמיני תרע"ה שמאכלות אסורות מסירים את האמונה ומטמטמים את לבו של אדם שלא תאיר בו אור האמונה].

מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו.

בספר **אגרא דפרקא** (אות קכו) מביא מה ששמע מהרה"ק **מהרמ"מ מרימנוב** זי"ע על מה שאנו רואים כמה פעמים דבר תמוה ביותר, איך שילדים בקטנותם הולכים לבית רבם ומתמידים בלימוד ומתפללים בכוונה ועונים איש"ר, ואח"כ כשמתגדלים מתהפכים בפתע פתאום ומתנהגים במדות רעות ואינם לומדים ומתפללים, ואיך יתכן דבר כזה, הרי התורה שלמדו בקטנותם הוא תורה בהבל פיהם שאין בו חטא, ולמה לא הועילה להם תורה טהורה זו להצילם מכל פשע ועון, ותירץ על זה תירוץ נורא ואיום, שכל זה בא להם בגלל שתורתם לא היתה בהבל פה שאין בו חטא, כיון שאבותיהם האכילו אותם ממון גזל ע"י משא ומתן שלא באמונה וכיו"ב, ונתפטמו במאכלות אסורות ונבלע האיסור בדמם ובבשרם, ומזה נתקלקל רח"ל עכ"ד.

ויש ללמוד מזה גם לשאר מאכלות אסורות, ובפרט כהיום שאף במאכלים כשרים צריכים הקפדה יתירה, ומי יודע כמה נערי שוליים מסתובבים בשווקים וברחובות על לא עוול בכפיהם אלא בפיהם, על ידי אבותיהם, או על ידי עצמם, השם ירחם... ואפילו אותם שאינם מתגוללים בחוצות ויושבים בהיכלי בתי מדרשות ובתי כנסיות בלי חשק לתורה ולתפילה, אולי וקרוב לודאי שכל זה קשור עם מאכלות אסורות!...

בזמנו של **הגאון והקדוש, דער הייליגער רבי עקיבא איגר** זי"ע היה מעשה נורא, בילד מחונן שגדל והצליח בתורה, ובפתע פתאום נסתם מוחו ולבו והתקשה מאד בלימודו, וכל מה שהשתדלו לעזור לו לא הועיל מאומה. עד שבאו להגרעק"א וביקשו ממנו עצה ותושיה.

אמר להם הגרעק"א שיבדקו אחריו אם לא נכשל ח"ו במאכלות אסורות, ובדקו אחריו ולא מצאו, ביועם שנוהרים תמיד מלאכול רק מהשחיטה של השוחט הקבוע בעירם, שהיה ידוע ומפורסם לשוחט ירא שמים באופן מיוחד.

כששבו להגרעק"א ואמרו להם שלא מצאו שום חשש בזה, הורה להם עם כל זאת שיוסיפו לחקור לבדוק, "כי רק מחמת סיבה זו בלבד - במה שנכשל במאכלות אסורות, יכול מוחו להטמטם כל כך, ואין שום סיבה אחרת לזו...!"

הם עשו כדבריו והוסיפו לחקור עוד, עד שמצאו שפעם אחת אכל הנער בסעודת נישואין של אחד שנשא גרושה שהרה"ק בעל התניא זי"ע פסל את הגט, ואמר שהיא עדיין בחזקת אשת איש רח"ל, ובאו אל הגרעק"א ואמרו לו שלא מצאו בנער שאכל איזה דבר איסור, אבל האם יתכן שמה שאכל שם בחתונה אולי זה הזיק לו? הרי הבשר היה מהשחיטה של אותו השוחט שהגרעק"א סמך ידיו עליו?.

השיב להם הגרעק"א: בודאי שזו היא הסיבה, כי אם בעל התניא אסר אותה באיסור אשת איש, הרי שהבשר שהוכן לחתונה פסולה זו, פסלה את כל הבשר גם אם נשחט על ידי השוחט המוסמך הזה...!, והורה להם לטובת הנער לעזוב את מקומם ולצאת לגלות, ושלח אותם לגור בארץ ישראל... וכמובן שהוראתו וברכתו של אותו צדיק הועיל להם, והנער בא אל תיקונו ומעמדו.

מעשה נורא זה יש בזה חידוש גדול, שאפילו בשר שנשחט כדת וכדין, בידי שוחט יר"ש שהגרעק"א סמך עליו ואכל משחיטתו, עכ"ז המחשבה של השוחט שחשב לשחוט בשביל אותה חתונה היתה 'מחשבת פיגול' שפסלה את הבשר כנבילה וטריפה שיש בה כדי לטמטם את המוח רח"ל, צא ולמד עד היכן הדברים מגיעים!!!

אבל יש עוד דברים בגו:

בתשובות הרב מבעל התניא זי"ע בתשובה לט מובא המעשה הזה, באשה שהבעל התניא פסל את הגט מחמת שכתבו את שמה של האשה בשם רחל במקום שם אחר שהיתה לה, ושם הזהיר באזהרה חמורה שאין הגט גט, והיא בחזקת אשת איש גמורה, ואם תינשא לאיש אחר, הרי כל מי שיאכל בנישואי האישה הזו הרי הוא בגדר של אוכל נבילות וטריפות...!.

והנה שני הנביאים הקדושים נתנבאו בסגנון אחד, שהרי הגרעק"א בודאי לא ידע מהתשובה הזו, והוא גם פסק כי למרות שהבשר נשחט ע"י השוחט המפורסם, עכ"ז יש על זה דין של נבילות וטריפות מחמת הפסק של בעל התניא שפסל את הגט.

מלבד האמונת צדיקים שיש ללמוד מזה, שכשם שמתירין בבי"ד של מטה כך מתירין בבי"ד של מעלה, וכשם שאוסרים בבי"ד של מטה כך אוסרים בבי"ד של מעלה, עד כדי שיש לזה השפעה על גופו ונפשו של האדם למטה, בבחינת מה שאמרו בירושלמי: שאם עיברו בי"ד את החודש בתולי' חוזרין...

ומזה יש ללמוד כשאחד רואה שאין לו חשק ללמוד ולהתפלל למרות שכבר טעם את טעם הגן עדן שיש בתורה ובתפילה, אינו מסוגל ללמוד בקביעות עתים ובסדר מסודר יום אחר יום דף אחר דף, תמידין כסדרם ומוספים כהלכתן, שלא ישיח את האשמה בסיבות מסיבות שונות ומשונות, אלא יבדוק את עצמו בענין קדושת האכילה, ויתפלל אל השם בחזקה שיזכה להתקדש בקדושה

של מעלה להיטהר מכל סיג ופגם, או אז יראה מה טוב חלקו ומה נעים גורלו ומה יפה ירושתו - היא הדבקות בתורה הקדושה ביגיעה ושקידה ושמחה רבה עד אין קץ, כמו שכתב הרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע (עבודת ישראל פרקי אבות פ"ג ד"ה או יאמר זה השולחן אשר לפני ה'): "...כי כשאוכל בקדושה ובטהרה, אדרבה מזה יכול להגיע לאיזה התעוררות הארה ושמחה וחשקות לעבודת את הבוית"ש, מה שאין כן כשאוכל שלא בקדושה, אז מגיע לו מזה מחשבות ותאות רעות שבעולם".

כחיצים ביד גיבור כן בני הנעורים - בחסידות ובהלכה.

כאמור, המלחמה בענין קדושת האכילה היא מלחמה תמידית [זולת צדיקים גדולים אשר לבם חלל בקרבם...], אבל בספרים הקדושים נתנו עצה נאמנה להקל הרבה מטורח המלחמה, והוא על ידי התגברות והתחזקות בעבודה זו בימי הנעורים! שזה יועיל לימי הזקנה, כדברי הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע (פ' בא) על הכתוב (שמות י, ט): 'בנערנו ובזקננו נלך' שאם שנות הנעורים הם כראוי, שנוהר לא להיות להוט אחר תאוות גשמיות, הולכים ממילא גם שנות הזקנה בעקבותם, שיוכל לעבוד בהם את השי"ת בנקל. וכבר כתב כן בעל האור החיים הק' זי"ע בפרשת קדושים על הכתוב (יט, לב ד"ה עוד ירמוז): 'מפני שיבה תקום והדרת פני זקן', שאם תקום לעבודת השי"ת לפני הגיעך לשיבה, עי"ז והדרת - תהדר בהם את פני זקן - את שנות הזקנה, שיהיו גם הם מהודרים. ובעל דגל מחנה אפרים זי"ע (עה"כ שם) הסמיך לזה את דברי הגמרא (סוכה נג.) על שמחת בית השואבה, יש מהם שאמרו: אשרי ילדותינו שלא ביישה את זקנותנו...

הנה כי כן יבורך גבר ירא ה', להיות חכם עיניו בראשו, להתחזק בעבודה זו בימי הנעורים, ולהתחזק בדברי הרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע שאם אינו אוכל בקדושה, אז מגיע לו מזה מחשבות וכל תאות רעות שבעולם" אבל כשאוכל בקדושה ובטהרה, אדרבה מזה יכול להגיע לאיזה התעוררות הארה ושמחה וחשקות לעבודת את הבוית"ש.

אבל בתורת ההלכה מצינו דבר חידוש נורא ואיום! שיש חיוב ואזהרה מהתורה להתקדש בקדושת האכילה עוד בשנות הבחורות, כדי שיועיל לו לכשיגדל ויתבגר. והוא מה שמצינו בדברי הרמב"ם ז"ל בספר המצוות (מצוה קצה) ובספר החינוך (מצוה רמה) שהביאו את דברי הגמרא בסנהדרין (סג.) אזהרה לבן סורר ומורה מנין? [פירוש הרי זה כלל גדול בדין שאין עונשים אא"כ מזהירים, וא"כ היכן היא האזהרה על בן סורר ומורה], תלמוד לומר 'לא תאכלו על הדם'. "שלא לאכול אכילה מרובה כזו שיביאו לידי דם - להרוג אנשים..."

ובלשונו הקדוש של בעל החינוך:

"משרשי המצוה, לפי שרוב חטאות האדם בא מריבוי האכילה והשתיה... לפי שהמזונות הם עיסת החומר, וההתבוננות במושכלות ויראת אלקים ובמצוותיו היקרות היא עיסת הנפש, והנפש והחומר הם הפכים גמורים, ועל כן בהתגבר עיסת החומר תחלש עיסת הנפש, ומזה השורש היו מן החכמים שלא היו נהנים במזונות אלא רק למה שצריך להחיות נפשם בלבד, ועל כן תמנענו תורתנו השלימה לטובותינו מהרבות

באכילה ושתיה יותר מדאי, פן יתגבר החומר על הנפש הרבה עד שיחליאה ויאבד אותה לגמרי... ולכן להרחיק הענין עד תכלית הוזהרנו על זה בעונש חזק והוא עונש המיתה... והוזהר על זה האדם בתחילת תוקף חוס בחרותו ובראשית בואו בחיוב שמירת נפשו, ומאותו הזמן יקח מוסר לכל ימיו... ושחרו מוסר בזמן אחד להועיל לכל הזמנים!!!”

כשתמצא לומר, כמעט כל דברינו עד כה מה שהבאנו מתורת החסידות, הכנים בעל החינוך בתמצית דבריו הקדושים בתורת ההלכה, ומילתא אגב אורחא קמ”ל, כי תורת החסידות וההלכה אחת הם, ולכן לא עם הארץ חסיד...וד”ל.

ואנכי תולעת ולא איש.

מעשה נורא מהרבי הזקן מווארקא זי”ע מה שזכיתי לשמוע מפי הרה”ח ר’ דוד קריסטל ז”ל. כידוע האדה”ז מווארקא הקפיד שלא לאכול שזיפים מיובשים כיון שהיה עליהם בזמנם חשש תולעים, פעם אחת השתתף האדה”ז בסעודת שמחת נישואין של אחד מחסידיו, והביאו לפניו בתוך הסעודה צלחת לפתן של שזיפים מיובשים, הגבאי רצה מהר להוריד את הצלחת, אבל הרבי תפס את הצלחת בידו הקדושה ואכל ממנה קצת... כשיצאו לדרכם שאל אותו המשמש בקודש, למה אכל מהלפתן הרי הוא רגיל להקפיד על זה בגלל חשש התולעים?

השיב לו הרבי את הפסוק: ‘ואנכי תולעת ולא איש’ איך וועל בעסער עסן א ווארם אבער נישט קיין מענטש! [אני מעדיף לאכול תולעת והעיקר שלא לאכול בן אדם], כי אם אינו היה אוכל היה בעל השמחה מתבייש מאד, וקיים בעצמו את דברי חז”ל: נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש [של מאכלות אסורות] ואל יליבין פני חברו ברבים, כל כך היה הרבי זהיר ונשמר בכבודם של אחרים, אפילו על חשבון נפשו הטהורה, מוראדיג.

הנהגות אלו הם הם היסודות של תורתם והנהגותם של רבוה”ק זי”ע, ולמדנו מתורת ווארקא – אלכסנדר חסידות, עוד היכי תימצי של מאכלות אסורות, והוא אכילת אדם, אשר לשיטתם “לאכול בן אדם הוא גרוע יותר מאשר לאכול מאכלות אסורות...”!

ועל דרך זה יש לומר שזה הרמז במה שהזהיר דוד המלך בתהלים (נג, ה-ו): הֲלֹא יָדְעוּ פְעֻלֵי אֱוֹן אֲכָלִי עֲמִי אֲכָלוּ לֶחֶם אֱלֹקִים לֹא קָרָאוּ. שֵׁם פְּחָדוֹ פָּחַד לֹא הָיָה פָּחַד. [ופירש”י: שידעו כל עושי רשע שהם אוכלים את ישראל כאוכלי לחם וסוברים כי לית דין ולית דיין, שסופם יהיה שתיפול עליהם אימה ופחד אשר לא היה פחד כמותו מעולם].

כחולי הגוף כח חולי הנפש.

כך קובע הרמב”ם ז”ל בהלכות דעות, שחולי הנפש מקביל לחולי הגוף, כלומר אותם דברים שיש במחלות הגוף רח”ל יש גם במחלות הנפש של האדם...

במחלת הגוף יש כאב נורא המוגדר 'כאבי פאנטום' והוא סוג של כאב הנמצא אצל אדם שנקטע לו איבר, בתקופה הראשונה לקטיעה מרגיש האדם כאבים נוראים באיזור האיבר שכבר אינו קיים! וההסבר לכאב הנורא הזה הוא במוח האדם; מוח האדם עדיין אינו קולט שהאיבר נקטע, וכיון שמבחינתו האיבר קיים הוא ממשיך להזרים זרמים עצביים לאיזור המדומה כאילו האיבר חי וקיים, זרמי העצביים הללו הם כאבים עזים ועצומים עד כדי עילפון ואף יותר מכך רח"ל עד כי לפעמים צריך לקחת סמים חזקים להרגעת הכאבים... כעבור זמן המוח משלים ומקבל את הקטיעה כמציאות קיימת, ומפסיק להזרים את זרמי העצביים והכאב נפסק.

דבר נפלא ביותר הטביע הקב"ה בבריאה שזו הסיבה מדוע המוח אינו קולט מיד שהאיבר כבר איננו. במקרה שהאיבר הקטוע נמצא בידי הרופאים כדי לנסות ולחברו שוב לגוף האדם, אם עדיין יש לאדם 'כאבי פאנטום' ניתן לחבר את האיבר בכוח אותם זרמי העצביים שעדיין מוזרמים לשם, אבל אם פסקו הכאבים, סימן מובהק הוא שהמוח השלים עם הקטיעה, והוא התנתק עצבית מאיזור הקטיעה, והאיבר לא ישוב לעולם אל מקומו.

את כל זה הבאתי להמחשת דברי קדשו של רבינו זי"ע במאמרו:

"ומזה מוסר השכל לכל איש לחזק עצמו במדה זו, להתפלל ולהשתדל בעניני הגשם רק לצורך עבודת השי"ת, שיהיה רק אמצעי לתורה ומצוות, ואל יאמר האדם מי אנכי שאעבוד את השי"ת במדריגה זו, כי כבר כתב הרמב"ם ז"ל שאין הדבר כן אלא כל אדם ראוי להיות צדיק כמשה רבינו ע"ה, ובוודאי יוכל לבוא למדריגה זו, וצריך שיהיה על כל פנים חפצו ורצונו ומשאת נפשו לבוא לזה".

כל עוד שקדושת האכילה כואב לאדם, ושאיתנו ומשאת נפשו הוא לבוא לזה, והוא אף מתפלל ומבקש על כך, סימן שהמוח עדיין לא התייאש ממנו, והוא מזרים לו את כוחות הנפש לבוא למדריגה זו, אבל אם זה כבר לא כואב עד שכבר אפילו לא מבקשים ולא מתפללים על זה, אין זה סימן טוב, ועל זה לבד צריך לשפוך לב כמים בתפילה שיעזרהו הבוית"ש להתעורר לתחיה, ולרומם את נפשו **שירצה לרצות להיות קדוש בכל אופני קדושת האכילה שהם: א. קדוש ממאכלות אסורות. ב. קדוש ממאכלות המותרים שלא לשם שמים. ג. קדוש ממאכלות כשרים ומותרים אבל נרכשו שלא כרצון הבוית"ש כגזל וכיו"ב. ד. קדוש מלאכול אנשים - עד כדי 'תולעת ולא איש'...!].** [יש עוד אכילת איסור, והוא: ה. מה שהאדם אוכל את עצמו, או מחמת הקנאה והתאוה והכבוד, או מחמת עצלות, ואכמ"ל בזה]

כ"ק מרן רבינו המאור הגדול בעל **ישמח ישראל** זי"ע מבאר שהמרגלים חששו מאד להיכנס לארץ ישראל, שהיא מכוונת כנגד ארץ העליונה וקדושתה נעלה מאד, וכיון שזה לעומת זה עשה אלקים, הרי כמו שקדושתה גבוהה מאוד כך כוח הסט"א שם גדול מאוד, ובנפילה קטנה אפשר ליפול עד תהום רבה ח"ו יעו"ש. והרה"ק **המהרי"ד מבעלזא** זי"ע אמר שלכן נסמכה פרשת חלה לפרשת המרגלים, לומר שאם מתקדשים בקדושת האכילה אין צריך לחשוש כלל, כי כל הכח של הסט"א הוא רק במי שאין בו קדושת האכילה.

ויש לומר על פי דבריהם ז"ל שזו היתה תשובת יהושע וכלב לדברי המרגלים: **אֲנִי בִּי אֶל תִּמְרָדוֹ וְאַתֶּם אֶל תִּירָאוּ אֶת עַם הָאָרֶץ כִּי לַחֲמֵנוּ הֵם סָר צִלָּם מֵעֲלֵיהֶם וַיִּי אֲתָנוּ אֶל תִּירָאָם**. ופירש"י כי לחמנו הם - נאכלם כלחם. והוא פלאי, איך יתכן שיהושע וכלב ידברו כך? ולדברי רבותינו הק' זי"ע הדברים נפלאים ביותר, שנתכוונו לומר בזה, שאין לכם לחשוש כלל, נאכלם כלחם - נתקדש בקדושת האכילה, וכמו שהלחם יכול לגשם את האדם עד לעפר, ולעומת זה יכול גם לרומם את האדם עד למעלה, לעשות מחומר וגשם שמים וצורה, כך גם היא ארץ ישראל, שנתברכה במצוות התלויות בארץ, ועל ידי שנתקדש בקדושת האכילה נזכה לעלות מעלה מעלה, וכאן במדבר אין לנו את האפשרות הזאת.

התעוררות לקריאת פרשת שלח והפטרתה

הוא ינהגנו עלמות - בעלמות ובזיזות.

בהרבה מספרי החסידות (קדו"ל, מאור עינים, זרע קודש, מבשר צדק, תורי זהב, ועוד) הביאו משל ידוע שאמר מן הבעש"ט הקדוש זי"ע על הכתוב (תהלים מז, ט) **'הוא ינהגנו עלמות'** ואמרו במדרש (ויק"ר יא, ט) בעלמות ובזיזות, **'עלמות'** כאלין עולמתא, ובפשוטו הכוונה, שהקב"ה ינהג את עמו ישראל לעתיד לבוא כמו הרוקדים במחול.

והמשל על זה הוא: כמו עלם קטן שאביו מלמדו לילך, בתחילה מוליכו מעט בידו, ואחר כך מניחו ומרחיק עצמו ממנו קצת, וכוונתו בזה כדי שילמד העלם ללכת בעצמו, ומחמת זה הוא מרגיל את התינוק בתנועת ההילוך, וכן עושה כמה פעמים, ובכל פעם מרחיק את עצמו יותר כדי להרגילו שילך בעצמו בלי שום סיוע והרחקה. הנמשל הוא: כי מתחילה נותן הקב"ה לאדם תענוג בעבודתו ומוליך בעצמו את לבו אליו, ואחר כך מרחיק את עצמו ממנו כדי שילך הוא בעצמו מעט על ידי השתדלותו והתפעלותו, וזהו **'הוא ינהגנו עלמות'** - כעלם ותינוק זה.

לפלא גדול שדוקא נכדו של הבעש"ט הק' הלא הוא הרה"ק **בעל דגל מחנה אפרים** זי"ע מביא (פ' בהעלותך ד"ה על פי ה') משל זה שלא בשם זקנו הבעש"ט אלא בשם הרב המנוח מו"ה יהודה ליב פיסטינר זי"ע [הוא היה בן דורו של הבעש"ט ונחשב גם לאחד מגדולי תלמידיו, ויתכן שהוא אכן אמרו בשם הבעש"ט אלא שבעל הדגל שמע את זה רק בשמו של רבי יהודה ליב], ומסיים שם בעל הדגל ואומר: **ויש בזה דרכים שונים ועמוקים בשם אא"ו זללה"ה המדרגות ההם מה הם עושים, ומה הם מועילים, ורמוזים בספר תולדות יעקב יוסף הכהן ע"ש** [דברי התולדות הם בפרשת מסעי סימן א ובפרשת ואתחנן אות ב] **עכ"ל**.

אחד מן הסודות העמוקים שרמוז במשל זה הוא מה שמביא הרה"ק **בעל שם משמאל** זי"ע (פ' בהעלותך תר"ע ד"ה יהי העם כמתאוננים) שנותן קצת ביאור על כל הקורות עם אנשי דור המדבר [ובכללם גם עם המרגלים] למה, ואיך נפלו כל כך, וזה לשונו הק':

והנה בני ישראל במדבר היו במדרגה גדולה שהיתה להם התגלות אלוהית בכל דבר, ולא עסקו בשום מעשה גשמי, אמנם לא זו היתה תכלית הבריאה... ועתה כשהיו ישראל קרובין להיכנס לארץ ישראל (קודם שנגזר עליהם לאחר חטא המרגלים להיות עוד ארבעים שנה במדבר), היו מתחילים מן השמים להראותם התרחקות מעט, כדי שיתרגלו לקרב את עצמם על ידי עבודה בנסיגות, וכל זה היה רק לטובתם וכדברי הבעש"ט שהאב מתרחק מבנו כדי ללמדו ללכת...

ומסיים שם ואומר בקדשו:

"וזהו לימוד לצעירים שמתחילים לעבוד את השי"ת בהתלהבות, ואחר כך נופלים מעט ממדרגותם, וזאת היא מן השמים שלוקחים מהם העזר האלוהי כדי שבכוחות עצמם יעבדו את השי"ת, וכל המניעות הן גם כן מן השמים, וצריך כל אחד לידע זאת, שלא יפול בעצמו, ויחזק את עצמו לעלות מעלה מעלה"

על הכתוב וישכימו בבקר וגו' הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ה' כי חטאנו: שואל הרה"ק בעל התניא זי"ע (פכ"ט):

יש לתמוה, שהרי אמרו להם המרגלים 'לא נוכל לעלות וגו', והכוונה היא כלפי מעלה כמובא ברש"י, וגרמו לכל העם שלא להאמין בהקב"ה אשר ביכולתו להביאם אל הארץ, וא"כ מניין שב להם הבטחון והאמונה בהקב"ה, עד שאמרו 'הננו ועלינו', ולא מצינו בשום מקום שהראה להם משרע"ה איזה אות או מופת על גבורתו של הקב"ה.

אלא מכאן הוכחה ברורה כי בני" בעצמותם הם מאמינים בני מאמינים, אלא שהתלבש בהם הסט"א לטשטש את האמונה, וכאשר קצף עליהם הקב"ה ואמר 'עד מתי לעדה הרעה הזאת' – מיד נכנע ונשבר 'לב עיקש' ששרר עליהם, וכדכתיב 'ויתאבלו העם מאד', ונשבר כח הקליפה, וממילא חזרו ישראל לאמונה המוטבעת בהם כבראשונה, וכבר רצו לעלות לא"י בתוקף האמונה שבהם.

ומסיים בעל התניא :

"ומזה יכול ללמוד כל אדם שנופלים לו במחשבתו ספיקות על אמונה, כי הם דברי רוח

הסט"א לבדה המגביה עצמה על נפשו, אבל ישראל עצמן הם מאמינים בני מאמינים!"

הנה כי כן, [כפי האמור בכל המאמר רואים בעליל כי] פרשת שלח מתחילתה וכמעט עד סופה היא על ענין של "קדושת האכילה!", והתלבשות הסט"א שבעל התניא מדבר עליה, היא ההתלבשות של סט"א הבא מכח חוסר השמירה והזהירות בקדושת המאכלים כאמור. ועל זה כותב רבינו זי"ע:

"שכל איש יכול לחזק עצמו במדה זו וצריך שיהיה על כל פנים חפצו ורצונו ומשאת

נפשו לכוא לזה!"

ואם בכל זמן ועידן כן, על אחת כמה וכמה בכוח סגולת קריאת הפרשה המעורר את הזמן, כל הקרב אל מקדש השם יזכה להתחזק ולהתעלות בעבודה זו, ופרשה זו יצאת בקריאה והוראה לכל אחד ואחד: אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם - נאכלם כלחם!

ואם לא די בכך יש לנו תוספת את הפטרת הפרשה - שני אנשים מרגלים ששלח יהושע מן השטים לרגל את הארץ:

רבים ראו כן תמוהו, נבהלו נחפזו רעדה אחזתם! איך העיז יהושע לשלוח את המרגלים לאחר שראה את הכשלון המר והנמהר מהמרגלים הראשונים שהוא עצמו היה אחד מהם, ולולא התפילה של משה עם שינוי השם במה שהוסיף לו אות י על שמו היה גם הוא נלכד בשחיתותם, והיה סופו כסופם רח"ל, איך לא התיירא על נפשו ועל נפשם של כל ישראל?!!

מסופר על ויכוח עז שנערך בין רבה של מוסקבה הרב מאז"ה לבין כומר רשע שונא ישראל מובהק. בתוך הדברים טען הכומר כלפי הרב: עם ישראל כפי שהתורה מעידה הם 'המעט מכל העמים' ואילו כל גויי העולם הם הרוב, מדוע אם כן אינכם מבטלים את עצמכם ומתבוללים בין הגויים, כפי מה שכתוב בתורתכם 'אחרי רבים להטות'?

ענה לו הרב תשובה חריפה ונוצחת:

בדבר השקול, שניתן להטותו לימין או לשמאל, ויש אכן מיימינים ויש משמאילים, או אז התורה מורה למיעוט לבטל את עצמו לדעת הרוב, ולקבל את דעתם ללא שום פקפוק, ואפילו אם המיעוט לא מבין כל כך את דעת הרוב, עם כל זאת אחרי רבים להטות!...

אבל בדבר הברור לחלוטין ללא שום צל ספק, ואין בו שום עילה להטות לימין או לשמאל, על כך לא אמרה תורה אחרי רבים להטות!

לכשתמצא לומר, הנה כי כן זה הוא סוד ההצלחה של המרגלים של יהושע לעומת המרגלים של משה רבינו. משה רבינו לא ביקש לשלוח מרגלים, הבקשה בא מצד אנשי דור המדבר וזאת מפני חסרון הבטחון וההעדר האמונה! הם לא האמינו בהבטחת הקב"ה ולא בטחו בישועתו שיתן בידם את הארץ כל כך בנקל, ולכן שלחו לרגל את הארץ, לראות האם אכן שייך בדרך הטבע לכבוש את הארץ או לא, ומחמת חוסר האמונה והבטחון קבלו את דברי המרגלים 'כי עז העם' ואין שום אפשרות לנצחם בדרך הטבע, ועוד נתוסף להם ענוה פסולה שאינם ראויים להנהגה של למעלה מדרך הטבע, ועל ידי זה יצא מה שיצא...

לעומת זאת אצל יהושע, דור באי הארץ לא היה בהם שום פגם באמונה ובטחון, אדרבה! כלל ישראל לא העלו על דעתם כלל לבקש את שליחת המרגלים, כי האמינו בה' באמונה שלמה ואמיתית, והיו בטוחים בחסדו הגדול ללא שום פקפוק! שני המרגלים כלב ופנחס נבחרו על ידי יהושע ונשלחו בסוד גדול מבלי שאף אחד מישראל יודע מזה... והם גם לא נשלחו לרגל את הארץ, כי על זה לא היה שום דאגה כלל, אלא נשלחו רק כדי למצוא את נקודות התורפה - מהיכן להתחיל לקיים את מצוות ה' לכבוש את הארץ, מלבד זאת הם גם ידעו היטב שכל מה שהם עושים אינו אלא בגדר השתדלות באתערותא דלתתא בלבד, ואז יתעורר ע"ז אתערותא דלעילא - והקב"ה כבר יגמור בעדם ויעשה הכל לטובה...

הפטרה זו צריך ללמדנו יסוד גדול בעבודת ה' בכלל ועבודת קדושת האכילה בפרט:

כאשר כל אחד שואל את עצמו, מי אני, ומה אני, להיכנס לענינים גבוהים ורמים אלו, הלוואי ואזכה להיות יהודי פשוט וכו' וכו', לכן בא ההפסטה ללמד! זיי נישט אזוי קלוג, און אלט זיך נישט אזוי קליין ווייל דו ביזט נישט אזוי גרויס! - אל תהיה חכם כל כך... תמים תהיה עם ה' אלוקיך - התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ואל תחקור אחר העתידות, וכדבריו הנוקבים והמחזקים ביותר של כ"ק מרן רבינו הישמוח ישראל זי"ע בפרשה זו:

"...וזהו י-ה יושיעך מעצת המרגלים, כי המה [המרגלים] נאצו עצת עליון, כי האדם צריך לידע כי הבורא ב"ה כל יכול, ויש לו עצות ותחבולות, למעלה מתפיסת שכל האדם. וזהו מאמר הכתוב 'ויצעקו אל ה' בצר להם', ר"ל שידעו כי מצדם אין להם כלום, רק שיצעקו אל ה' הרחמן, וממצוקותיהם יושיעם, כי אמונה ממשית הישועה".

וזה כלל גדול בדין כל הבא ליטהר מסייעין אותו, שנזכה להיזהר ולהישמר 'פן תאכל ושבעת ורם לבבך ושכחת את ה'...' וכל הקרב אל הקודש - למצוא בכל דבר את מוצא פי ה', בודאי יזכה להיטהר מכל סיג ופגם, להיטהר ולהתקדש בקדושה של מעלה, בענוות צדק ואמת עם אמונה ובטחון בהקב"ה שהוא כל יכול.... ולזכרון תמידי בבואנו אל הארץ - אשר אני מביא אתכם שמה להרים תרומה לה'... ועי"ז יושפע שפע רב בכל העולמות ועלינו, בגשמיות וברוחניות, וכפי שחותם רבינו זי"ע את מאמרו הק':

"זהרמז הוא, 'לחם' בגימטריא ג' פעמים שם הוי' ב"ה, ולחם במילואו עולה כמספר 'רחמים רב חסד', להורות כי אם אכילת הלחם הוא לשם ה', לצורך עבודת השי"ת, זוכה על ידי כן לרחמים גמורים ולרב חסד, אמן כן יהי רצון".

ועם זה נזכה גם להשפעה הגדולה שכתב בעל התניא זי"ע - שנזכה עי"ז להתגלות כבוד השם בגאולה הקרובה במהרה ונעלה כולנו לציון ברינה, ולירושלים בית מקדשו בשמחת עולם, אכ"ר.

גוט שבת גוט שבת

א פריילעכע לעכטיגע און א לוסטיגע שבת.

שבת שלום ומבורך

שבת של חיזוק בקדושה גדולה ויתירה.

שבת של חיזוק בתוקף האמונה בהשם ובתחיית המתים.

שבת של חיזוק מהקריאה "שיהיה על כל פנים חפצו ורצונו ומשאת נפשו לבוא לזה".

שבת של אמונה בהקב"ה שהוא כל יכול, ויש לו עצות ותחבולות למעלה משכל ותפיסת האדם.

לעילוי נשמת

זקני הרה"ח ר' מאיר דב"ר שמעון יצחק ז"ל רבניצר

נלב"ע י"א אדר

א"מ הרה"ח ר' בנימין ב"ר מאיר דב"ר ז"ל רבניצר

נלב"ע ז' תשרי תשפ"א

א"מ האה"ח מרת בריינדל ב"ר אברהם ז"ל רבניצר

נלב"ע ב"ג כסלו תשנ"ה

מו"ח הרה"ח ר' נתן נטע ב"ר שמעיה ז"ל שושיצקי

נלב"ע ט"ו מרחשון תשס"א

ת.נ.צ.ב.ה.

